

શારીરિક શિક્ષણ પ્રમાણપત્ર
(સી.પી.એડ્.)
પુનર્ગઠિત અભ્યાસક્રમ

ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન
અને
તાલીમ પરિષદ,
(જી.સી.ઈ.આર.ટી.)
ગાંધીનગર
વર્ષ-2008-09

પ્રસ્તાવના

ગતિશીલ પરિવર્તનએ સામાજિક વિકાસની આગવી ઓળખ છે. બદલાતી સામાજિક જરૂરિયાતોના અનુસંધાનમાં વ્યવસાય, ઉદ્યોગો, સામાજિક સેવાઓ વગેરે ક્ષેત્રોમાં કાર્યરત સંસ્થાઓએ પોતાનું ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવવું જોઈએ.

ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, (જીસીઈઆરટી) રાજ્યમાં પ્રાથમિક અને માધ્યમિક ક્ષેત્રે શિક્ષણની ગુણવત્તાયુક્ત અભિવૃદ્ધિ માટે કાર્યરત એક મુખ્ય સંસ્થા છે. આ સંસ્થાના મુખ્ય ઉદ્દેશ્યોમાં પ્રાથમિક શાળાઓ ઉપરાંત, જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવનો, પ્રિ.પી.ટી.સી., અધ્યાપન મંદિરો, સી.પી.એડ્., સી.ટી.ઈ. (કૉલેજ ફોર ટીચર એજ્યુકેશન), આઈ.એ.એસ.ઈ. (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એડ્વાન્સ સ્ટડી ઈન એજ્યુકેશન), જી.બી.ટી.સી. (ગ્રેજ્યુએટ બેઝિક ટ્રેનિંગ સેન્ટર) જેવી સંસ્થાઓને નેતૃત્વ પુરું પાડવું, શૈક્ષણિક સંશોધનો હાથ ધરવા અને તે માટે પ્રોત્સાહન પુરું પાડવું, શિક્ષણના નૂતન પ્રવાહો અને અભિગમોના પ્રચાર - પ્રસાર માટે નાવીન્યકરણ કાર્યક્રમો યોજવા, વગેરે સમાવિષ્ટ છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં 1976 માં 10+2 ની નવી તરેહ અમલમાં આવી. તેના અમલીકરણના ભાગ રૂપે એસ.એસ.સી. પરીક્ષાને ન્યુ એસ.એસ.સી. કહેવામાં આવી. જે અન્વયે 1981 થી શારીરિક શિક્ષણ પ્રશિક્ષણની સંસ્થાઓ(સીપીએડ્)માં બે વર્ષનો પુનર્ગઠિત અભ્યાસક્રમ અમલમાં આવેલો. આ અભ્યાસક્રમમાં અધ્યાપન ક્ષેત્ર, કૌશલ્યક્ષેત્ર અને શિક્ષણક્ષેત્ર એમ ત્રણ ક્ષેત્ર રાખવામાં આવ્યા હતા. પરીક્ષાના અંતે 'શારીરિક શિક્ષણ પ્રમાણપત્ર' આપવામાં આવતું હતું. ત્યારબાદ 1986માં આવેલી અને 1992માં કેટલાંક સુધારાઓ સાથે નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિનો અમલ શરૂ થયો.

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિના અમલીકરણની સાથે રાજ્યમાં આવેલી પીટીસી સંસ્થાઓમાં વર્ષ 1998થી અને સી.પી.એડ્.માં 1999થી ક્ષમતાકેન્દ્રી અભ્યાસક્રમની શરૂઆત થઈ. જે અન્વયે પ્રવેશ પાત્રતા, પાસ થવાના ધોરણો, તેમજ મૂલ્યાંકન યોજના સહિતના સુધારાઓ અમલમાં આવ્યાં.

ગુજરાતમાં પૂર્વસેવા શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓ માટેના ક્ષમતા કેન્દ્રી અભ્યાસક્રમના અમલીકરણની સાથે પૂર્વ સેવાકાલિન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની નીચે આપેલી વ્યાખ્યા સતત નજર સમક્ષ રાખવામાં આવી છે.

“પૂર્વ સેવાકાલિન શિક્ષક- પ્રશિક્ષણ એ સામાન્ય વ્યક્તિનું સક્ષમ અને પ્રતિબદ્ધ વ્યાવસાયિક નિષ્ણાત શિક્ષકમાં પરિવર્તન કરવાની પ્રક્રિયા છે.”

ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમના અમલીકરણના ત્રણ વર્ષના ગાળા બાદ પીટીસીના અભ્યાસક્રમને પુનર્ગઠિત કરવાની આવશ્યકતા ઊભી થઈ. જેના અનુસંધાનમાં સીપીએડ્ના અભ્યાસક્રમને પણ પુનર્ગઠિત કરવાની પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી, કારણકે સીપીએડ્ના અભ્યાસક્રમમાં પીટીસીના અભ્યાસક્રમની મોટા ભાગની બાબતો આવરી લેવામાં આવી છે.

સીપીએડ્ અભ્યાસક્રમની આ પ્રક્રિયા પ્રમાણમાં ઓછા સમયમાં પૂર્ણ થઈ શકી કારણકે ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ પી.ટી.સી. અને સીપીએડ્ના અભ્યાસક્રમમાં ઘણી સામ્યતા છે. પીટીસીના અભ્યાસક્રમમાં કરવામાં આવેલ ફેરફારને સીપીએડ્ના સાક્ષરી વિષયોના અભ્યાસક્રમમાં સીધા જ આમેજ કરવામાં આવ્યા છે.

ઉપરોક્ત પ્રક્રિયા માટે બે કાર્યશાળાઓ યોજવામાં આવી જેમાં વર્ગ શિક્ષણ કાર્ય સાથે સંકળાયેલાં સીપીએડ્ના પ્રાચાર્યો/અધ્યાપકો, જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવનોના વ્યાખ્યાતાઓ, તેમજ આ ક્ષેત્રના નિષ્ણાતોનો સુંદર સહયોગ મળ્યો. આ બંને કાર્યશાળાઓની સંક્ષિપ્ત માહિતી નીચે પ્રમાણે છે.

(1) કાર્યશાળા તા.4 થી 6 જુન, 2008.

સ્થળ: જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, રાજપીપળા

આ કાર્યશાળામાં રાજ્યની સીપીએડ્ કોલેજોના પ્રાચાર્યો, અધ્યાપકો તેમજ આ ક્ષેત્રના નિષ્ણાતોને આમંત્રણ આપવામાં આવેલું. કાર્યશાળાના સમય અગાઉથી સોંપવામાં આવેલા કેટલાંક ગૃહકાર્યોની અહીં સમૂહ ચર્ચા કર્યા બાદ અભ્યાસક્રમના પુનર્ગઠનમાં કઈ કઈ બાબતો રાખવી તેનાં નિર્ણયો કરવામાં આવ્યાં. તે પ્રમાણે અભ્યાસક્રમનું સૂચિત માળખું તૈયાર કરવામાં આવ્યું.

(૨) કાર્યશાળા તા.27 થી 29 ઓગસ્ટ, 2008.

સ્થળ: સી.એન.વ્યાયામ મહાવિદ્યાલય, અમદાવાદ

આ કાર્યશાળામાં રાજ્યની સીપીએડ્ કોલેજોના પ્રાચાર્યો, અધ્યાપકો તેમજ આ ક્ષેત્રના નિષ્ણાતોને આમંત્રણ આપવામાં આવેલું. કાર્યશાળામાં રાજપીપળા ખાતે અભ્યાસક્રમના પુનર્ગઠન અંગે લેવાયેલ નિર્ણયો અને અભ્યાસક્રમ ફેરફારના મુદ્દાઓની સમીક્ષા કરવામાં આવી. કાર્યશિબિરમાં સી.પી.એડ્.ના પ્રથમ અને દ્વિતીય વર્ષના અભ્યાસક્રમનું માળખું નક્કી કરવામાં આવ્યું જેને કોરકમિટિના સભ્યશ્રીઓ દ્વારા સમગ્ર અભ્યાસક્રમની ચકાસણી કરવામાં આવી.

અભ્યાસક્રમ સુધારણાની ઉપરોક્ત પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસક્રમને અનુરૂપ પાઠ્યપુસ્તકોની સંરચના કરવાનું કાર્ય ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર દ્વારા કરવામાં આવશે.

આપ સૌએ સહિયારા પ્રયત્નોથી કરેલી અભ્યાસક્રમ ફેરફારની કામગીરીને હું બિરદાવું છું. તેમજ આ અભ્યાસક્રમ સંબંધી આપના સૂચનો સદાય આવકાર્ય છે.

એમ. એન. ભાડ
નિયામક,
જીસીઈઆરટી,
ગાંધીનગર.

અનુક્રમણિકા

અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા

વિભાગ : 1 આઠ વિષયો

વિભાગ : 2 પાંચ કાર્યકૌશલ્ય ક્ષેત્રો,

વિભાગ : 3 પાંચ પ્રતિબદ્ધતા ક્ષેત્રો

વિભાગ : 4 પ્રાયોગિક શિક્ષણ કાર્ય

વિભાગ : 5 શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય ક્ષેત્રો

વિભાગ : 6 અભ્યાસક્રમના અમલીકરણનું આયોજન અને મૂલ્યાંકન

વિભાગ- : 1 આઠ વિષયો

પ્રથમ વર્ષ

1. કેળવણી અને મનોવિજ્ઞાન
2. શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન
3. ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ
4. ગણિત શિક્ષણ
5. પર્યાવરણ શિક્ષણ
6. માનવશરીર અને વ્યાયામ
7. પંચકાર્ય અને રાહબરી
8. કમ્પ્યુટરવિદ્યા

દ્વિતીય વર્ષ

1. શાળા સંચાલન અને પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો
 2. શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન
 3. ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ
 4. ગણિત શિક્ષણ
 5. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણ
 6. સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને રમત ચિકિત્સા વિજ્ઞાન
 7. પંચકાર્ય અને રાહબરી
 8. કમ્પ્યુટર વિદ્યા
2. વિભાગ-2 પાંચ કાર્યકૌશલ્ય ક્ષેત્રો (બન્ને વર્ષોમાં સમાન)
3. વિભાગ-3 પાંચ પ્રતિબદ્ધતા ક્ષેત્રો
4. વિભાગ-4 પ્રાયોગિક શિક્ષણકાર્ય
5. વિભાગ-5 શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્યક્ષેત્રો
6. વિભાગ-6 અભ્યાસક્રમના અમલીકરણનું આયોજન અને મૂલ્યાંકન
- 6.1 કામના દિવસો અને તાસ ફાળવણી
- 6.2 તાસની ફાળવણી
- 6.3 પરીક્ષા યોજના
- 6.3.1 વિભાગ-1 આંતરિક મૂલ્યાંકન
- 6.3.2 વિભાગ-2 બાહ્ય મૂલ્યાંકન
- 6.3.3 પરીક્ષામાં બેસવા માટેની પાત્રતા
- 6.3.4 પરીક્ષામાં પાસ થવાના ધોરણો
- 6.3.5 કૃપાગુણનો લાભ
- 6.3.6 ડુપ્લિકેટ માર્કશીટ તથા સર્ટિફિકેટ
- 6.3.7 ઉત્તરવહીના ગુણની ફેર ચકાસણી
- 6.3.8 ફી નું ધોરણ
- પરિશિષ્ટ-1 આંતરિક મૂલ્યાંકન
- પરિશિષ્ટ-2 આંતરિક ગુણ વિભાજન યોજના કૌશલ્યક્ષેત્ર : ગુણ વિભાજન
- પરિશિષ્ટ-3 બાહ્ય પરીક્ષા યોજના (બન્ને વર્ષ)
- પરિશિષ્ટ-4 અભ્યાસક્રમ સુધારણાના સહયોગીઓ.

અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા

શારીરિક શિક્ષણ પ્રમાણપત્રનો અભ્યાસક્રમ બે વર્ષનો રહેશે. ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળા પ્રમાણપત્ર પરીક્ષા (ધોરણ -12) પાસ કરનાર આ અભ્યાસક્રમ માટે પ્રવેશપત્ર ગણવામાં આવે છે.

આ ક્ષમતાકેન્દ્રી અભ્યાસક્રમમાં પરસ્પર સંકળાયેલા સાત વિભાગો છે, જે નીચે આપવામાં આવ્યા છે.

વિભાગ 1 આઠ વિષયો

પ્રાથમિક શાળાઓમાં ક્ષમતાલક્ષી અધ્યયન-અધ્યાપન અભિગમમાં પ્રશિક્ષણાર્થીને સજ્જ કરવા વિવિધ ક્ષમતાઓ તારવી, નીચેના નવ વિષયોમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવી છે.

પ્રથમ વર્ષ		દ્વિતીય વર્ષ	
પેપર નં.	વિષય	પેપર નં.	વિષય
1	કેળવણી અને મનોવિજ્ઞાન	1	શાળા સંચાલન અને પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો
2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન	2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન
3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ	3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ
4	ગણિત શિક્ષણ	4	ગણિત શિક્ષણ
5	પર્યાવરણ શિક્ષણ	5	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણ
6	માનવ શરીર અને વ્યાયામ	6	સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને રમત ચિકિત્સા વિજ્ઞાન
7	પંચકાર્ય અને રાહબરી	7	પંચકાર્ય અને રાહબરી
8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા	8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા

વિભાગ 2 પાંચ કાર્યકૌશલ્ય ક્ષેત્રો (બન્ને વર્ષોમાં સમાન)

ઉપરોક્ત ક્ષમતાઓ સિદ્ધ કરવાની પ્રક્રિયા દરમિયાન પ્રશિક્ષણાર્થીઓમાં કેટલાક કાર્યકૌશલ્યો વિકસશે. આ કૌશલ્યોને નીચે મુજબ વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે, જે પારંગતતાના સ્તરે વિકસે તેવો આ અભ્યાસક્રમનો સ્પષ્ટ ઉદ્દેશ્ય છે.

1. વર્ગકાર્ય કૌશલ્ય
2. શાળાકક્ષાએ કાર્યકૌશલ્ય
3. શાળા બહારની શૈક્ષણિક અને શારીરિક શિક્ષણ પ્રવૃત્તિઓના સંચાલનનું કાર્યકૌશલ્ય
4. મા-બાપ/વાલીઓ સાથે સંબંધો સ્થાપવાનું કાર્યકૌશલ્ય
5. સ્થાનિક સમાજ સાથેના વ્યવહારનું કાર્યકૌશલ્ય

વિભાગ- 3 પાંચ પ્રતિબદ્ધતા ક્ષેત્રો(બન્ને વર્ષોમાં સમાન)

ક્ષમતાની પારંગતતાના સ્તરે સિદ્ધી માટે અને અધ્યયન-અધ્યાપન માટેનાં વિવિધ કાર્યકૌશલ્યોના વિકાસ માટે શિક્ષણની વ્યવસાયિક પ્રતિબદ્ધતા કેળવાય તે પૂર્વશરત છે. અને નીચે જેવી પ્રતિબદ્ધતાઓ ક્ષમતા સિદ્ધિ તથા કાર્યકૌશલ્યોના વિકાસ દરમિયાન પણ કેળવાતી રહે તેવો આ અભ્યાસક્રમનો અભિગમ છે.

1. વિદ્યાર્થીઓ પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા
2. સમાજ પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા
3. વ્યવસાય પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા
4. ઉત્કૃષ્ટતાની સંપ્રાપ્તિ પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા
5. સ્વાસ્થ્ય, શારીરક શિક્ષણ, રમતગમત અને જીવનના મૂળભૂત મૂલ્યો પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા

વિભાગ- 4

પ્રાયોગિક શિક્ષણકાર્ય (બન્ને વર્ષોમાં સમાન)

1. પ્રાયોગિક પાઠ (સાદા પાઠ અને શારીરિક શિક્ષણના પાઠ)
2. અવલોકન કાર્ય (સાદા પાઠ તથા શારીરિક શિક્ષણના પાઠોનું અવલોકન કાર્ય)
3. શૈક્ષણિક શિબિર

વિભાગ -5

શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્યક્ષેત્રો

પ્રથમ વર્ષ

કૌશલ્યક્ષેત્રમાં નીચેના પાંચ વિભાગોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

- (1) રમત વિભાગ : સાદી રમતો, રીલે રમતો, દ્વન્દ્વ, ખોખો, કબડ્ડી, વોલીબોલ, ક્રિકેટ
- (2) ખેલકૂદ-(એથલેટિક્સ) વિભાગ : રંજનાત્મક સ્પર્ધાઓ, ટૂંકીદોડ, મધ્યમ દોડ, લાંબી દોડ, રીલે, ઊંચીકૂદ, લાંબી કૂદ, ગોળા ફેંક
- (3) અંગ કસરત(જિમ્નેસ્ટિક્સ) અને યોગાસન વિભાગ : ફ્લોર એક્સરસાઈઝ, મલખમ(ભાઈઓ), બેલેન્સીંગબીમ(બહેનો), યોગાસન,વોલ્ટિંગ બોક્સ/પોમેલ હોર્ષ.
- (4) ક્વાયત, સર્વાંગી વ્યાયામ (કેલેસ્થનિક્સ) અને સાધન વ્યાયામ : ડ્રીલ માર્યાંગ, સર્વાંગી વ્યાયામ, ડંબેલ્સ, પહિયા, ધ્વજ ક્વાયત, કેલેસ્થનિક્સ, હિન્દુસ્તાની લેજમ
- (5) વિકાસ કસરતો, લડત વ્યાયામ અને તાલ ગતિ : દંડબેઠક (ભાઈઓ), સૂર્યનમસ્કાર(બહેનો), અભિનયગીત, જૂડો- કુસ્તી (ભાઈઓ) શયનોત્થાન(બહેનો),ગરબો-રાસ(બહેનો),જમૈયા(બહેનો), ઊચક (ભાઈઓ)

દ્વિતીય વર્ષ

કૌશલ્યક્ષેત્રમાં નીચેના પાંચ વિભાગોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

- (1) રમત વિભાગ : હોકી, બાસ્કેટ બોલ, હેન્ડબોલ, ફૂટબોલ (ભાઈઓ), બેડમિન્ટન (બહેનો)
- (2) ખેલકૂદ-(એથલેટિક્સ) વિભાગ : વિઘ્નદોડ, રીલેદોડ, લંગડી ફાળકૂદ, બરછી ફેંક, ચક્ર ફેંક.
- (3) અંગ કસરત (જિમ્નેસ્ટિક્સ) અને યોગાસન વિભાગ : ફ્લોર એક્સરસાઈઝ, હોરીજેન્ટલ બાર (ભાઈઓ), પેરેલલ બાર (ભાઈઓ),મલખમ(ભાઈઓ), યોગાસન, બીમ એક્સરસાઈઝ (બહેનો), અન ઈવન બાર(બહેનો).
- (4) ક્વાયત, સર્વાંગી વ્યાયામ અને સાધન વ્યાયામ : ક્વાયત, સર્વાંગી વ્યાયામ, વોન્ડ, મગદળ, વાંસ, લાઠી, ઘાટી લેજમ.
- (5) વિકાસ કસરતો, લડત વ્યાયામ અને તાલગતિ : કુસ્તી (ભાઈઓ), ઊચક(ભાઈઓ), સતત દંડ(ભાઈઓ), સૂર્યનમસ્કાર (બહેનો), જૂડો, જમૈયા લડત (બહેનો), શયનોત્થાન (બહેનો) ગરબા, રાસ/ લોકનૃત્ય (બહેનો), રાસ / લોકનૃત્ય (ભાઈઓ)

વિભાગ -6

અભ્યાસક્રમના અમલીકરણનું આયોજન અને મૂલ્યાંકન

1. કામના દિવસો અને તેની ફાળવણી
2. તાસની ફાળવણી
3. પરીક્ષા યોજના
 1. વિભાગ-1 આંતરિક મૂલ્યાંકન
 2. વિભાગ-2 બાહ્ય મૂલ્યાંકન
 1. લેખિત પરીક્ષા
 2. પ્રાયોગિક પરીક્ષા
 3. ક્રિયાત્મક પરીક્ષા
4. પરીક્ષામાં બેસવા માટેની પાત્રતા
5. પરીક્ષામાં પાસ થવાના ધોરણો
6. કૃપાગુણનો લાભ
7. ડુપ્લિકેટ ગુણપત્રક તથા પ્રમાણપત્ર
8. ઉત્તરવાહીના ગુણની ફેરવકાસણી
9. પરીક્ષા ફીનું ધોરણ

વિભાગ 1

આઠ વિષયો

પ્રાથમિક શાળાઓમાં અપનાવવામાં આવેલ ક્ષમતાલક્ષી અધ્યયન-અધ્યાપન અભિગમમાં પ્રશિક્ષણાર્થીને સજ્જ કરવા બન્ને વર્ષની વિવિધ ક્ષમતાઓને નીચેના આઠ વિષયોમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવી છે.

પ્રથમ વર્ષ

1	કેળવણી અને મનોવિજ્ઞાન
2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન
3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ
4	ગણિત શિક્ષણ
5	પર્યાવરણ શિક્ષણ
6	માનવ શરીર અને વ્યાયામ
7	પંચકાર્ય અને રાહબરી
8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા

દ્વિતીય વર્ષ

1	શાળા સંચાલન અને પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો
2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન
3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ
4	ગણિત શિક્ષણ
5	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણ
6	સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને રમત ચિકિત્સા વિજ્ઞાન
7	પંચકાર્ય અને રાહબરી
8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા

સીપીએડ્ પ્રથમ વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર - 1

કેળવણી અને મનોવિજ્ઞાન

(કુલ ગુણ : 100)

વિભાગ - 1 કેળવણી

(ગુણભાર : 50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....
1.1.1	કેળવણીનો અર્થ, ધ્યેયો અને હેતુઓ સ્પષ્ટ સમજાવે છે.
1.1.2	શારીરિક શિક્ષણનો અર્થ, તેના ધ્યેયો અને હેતુઓ સ્પષ્ટ સમજાવે છે. કેળવણીમાં શારીરિક શિક્ષણના સ્થાનની વિગતો દર્શાવે છે.
1.1.3	અભ્યાસક્રમ અને પાઠ્યક્રમ વચ્ચેનો ભેદ સમજાવે છે.
1.1.4	ભારતના બંધારણના આમૂખમાં સૂચવેલ મૂલ્યો અને શાળાના હાર્દરૂપ અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ મૂલ્યો વચ્ચેનો સંબંધ સમજે છે. અને બાળકો પર થતી તેની અસર ઓળખે છે.
1.1.5	રાષ્ટ્રપ્રેમ, સ્વચ્છતા, સહભાગીપણું, ખેલદિલી, સંઘભાવના સહનશીલતા, સમાજસેવા, જવાબદાર નાગરિકતા જેવા મૂલ્યો વિકસાવે છે.
1.1.6	ગુજરાતમાં ચાલતા શારીરિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમની માહિતી આપે છે.

વિભાગ - 2 મનોવિજ્ઞાન

(ગુણભાર : 50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....
1.1.7	શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનની સંકલ્પના, અર્થ અને તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરે છે.
1.1.8	રમત મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ અને તેની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે તથા રમતગમતમાં તેની અગત્ય દર્શાવે છે.
1.1.9	શિશુઅવસ્થા અને કિશોરાવસ્થાના અધ્યેતાઓની લાક્ષણિકતાઓ જાણે છે, તેને અનુરૂપ શૈક્ષણિક ફલિતાર્થીની ચર્ચા કરે છે.
1.1.10	બુદ્ધિનું સ્વરૂપ અને તેના માપનની પ્રક્રિયાથી માહિતગાર થાય છે અને વર્ગખંડના વિદ્યાર્થીઓનું તે અનુસાર વર્ગીકરણ કરે છે.
1.1.11	રસ અને ધ્યાનની સંકલ્પના અને તેના પ્રકારો વિશે જાણે છે. શિક્ષણમાં તેની અગત્યતા સમજી વિદ્યાર્થીઓના વિવિધ રસ તથા ધ્યાન વિચલન અને ધ્યાન વિસ્તારનું માપન કરે છે.
1.1.12	અધ્યયનની સંકલ્પના અને તેનું સ્વરૂપ સમજે છે તેમજ તેના પ્રકાર વર્ણવે છે. અધ્યયન પ્રક્રિયા કરતાં અધ્યયન નીપજ મહત્ત્વની છે તેની પ્રતીતિ કરે છે.
1.1.13	પ્રેરણાનો અર્થ ,તેની સંકલ્પના અને તેના પ્રકાર સ્પષ્ટ કરે છે. રમત ગમતમાં પ્રોત્સાહન તરીકે તેની જરૂરિયાતની વિગતો દર્શાવે છે.
1.1.14	સ્પર્ધાને અસર કરતાં પરિબળો જેવાં કે મેદાન, સાધનો, હવામાન, પ્રેક્ષકો, સ્પર્ધાનું સ્થળ, પંચો, પ્રતિસ્પર્ધી ખેલાડીઓ અથવા ટીમ વગેરેમાં મનોવિજ્ઞાનની અગત્ય વર્ણવે છે.
1.1.15	વ્યક્તિના સર્વાંગી વિકાસના સંદર્ભમાં વ્યક્તિગત પરિબળો, વ્યક્તિત્વના લક્ષણો અને શિક્ષણ દ્વારા વ્યક્તિત્વ વિકાસને સમજે છે તેમજ સ્પષ્ટ કરે છે.
1.1.16	વારસો અને વાતાવરણનો અર્થ અને તેની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે. પ્રશિક્ષણાર્થીઓના ઘડતરમાં તેની અગત્યતા અને શારીરિક શિક્ષણમાં તેની અસરો વિશે માહિતગાર થાય છે.

સીપીએડ્ પ્રથમ વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર - 2

શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન

(કુલગુણ : 100)

વિભાગ - 1 શિક્ષણ વ્યવહાર

(ગુણભાર : 50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
2.1.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... શિક્ષણ વ્યવહારનો અર્થ સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.2	શારીરિક શિક્ષણના વિષયનું માસવાર શૈક્ષણિક આયોજન તૈયાર કરે છે.
2.1.3	વર્ગવ્યવહારની વ્યૂહરચનાઓ (યુક્તિ-પ્રયુક્તિઓ) સમજાવે છે. અને નીચેના જેવી યુક્તિ-પ્રયુક્તિઓ વર્ણવે છે અને તેનો વર્ગખંડમાં ઉપયોગ કરે છે. (1) રમત દ્વારા આનંદમય શિક્ષણ(મોન્ટેસરી અને ગિજુભાઈ) (2) શૈક્ષણિક રમતો (3) વિવિધ સંગ્રહો (4) પ્રવૃત્તિ અને અનુબંધ (5) શૈક્ષણિક પ્રવાસ-પર્યટન અને સંગ્રહસ્થાન, પ્રદર્શન, પ્રાણીસંગ્રહાલય વગેરેની મુલાકાત.
2.1.4	શારીરિક શિક્ષણની નીચેની પધ્ધતિઓ જાણે છે અને તેનો શિક્ષણકાર્યમાં ઉપયોગ કરે છે. (1) હુકમ પધ્ધતિ (2) વર્ણન રૂકાવટસે પધ્ધતિ (3) રૂકાવટસે વર્ણન પધ્ધતિ (4) મિલ્લત પધ્ધતિ (5) દાર્શનિક - દર્પણ પધ્ધતિ (6) ઐચ્છિક પધ્ધતિ (7) તાલસે પધ્ધતિ (8) ઘટક પધ્ધતિ (9) ખંડ પધ્ધતિ (10) અખંડ-ખંડ પધ્ધતિ (11) અખંડ-ખંડ-અખંડ પધ્ધતિ (12) અનુકરણ પધ્ધતિ (13)સમદિશા પધ્ધતિ
2.1.5	શારીરિક શિક્ષણના પાઠોનું આયોજન કરે છે અને પાઠ આપે છે.
2.1.6	શારીરિક શિક્ષણના પ્રાયોગિક પાઠો આપે છે, અવલોકન કરે છે અને ચર્ચામાં સહભાગી બને છે.
2.1.7	શિક્ષણનાં નીચેના સૂત્રો સ્પષ્ટ કરે છે અને તેનો વર્ગખંડમાં ઉપયોગ કરે છે. (1) સરળ પરથી કઠીન પર (2) સાદા પરથી સંકુલ પર (3) જ્ઞાત પરથી અજ્ઞાત પર (4) મૂર્ત પરથી અમૂર્ત પર (5) પૃથક્કરણ પરથી સંયોજકરણ (6) આગમન થી નિગમન પર (7) પૂર્ણ પરથી ખંડ પર. (8) ખંડ પરથી પૂર્ણ પર.
2.1.8	આપેલી સીધ અથવા ત્રિજ્યા પરથી 400 મીટરનો પ્રમાણભૂત ટ્રેક યોગ્ય સ્કેલમાપ લઈને દોરે છે અને તેનો વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરે છે.
2.1.9	વિવિધ રમતોની સ્પર્ધાઓની પધ્ધતિઓ સમજીને તેનું આયોજન અને સંચાલન કરે છે.

સીપીએડ્ પ્રથમ વર્ષ
પ્રશ્નપત્ર - 2
શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન
વિભાગ - 2 મૂલ્યાંકન

(ગુણભાર : 50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
2.1.10	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... ક્ષમતાકેન્દ્રી મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.11	ક્ષમતાકેન્દ્રી સતત મૂલ્યાંકન અને સમગ્ર મૂલ્યાંકનનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.12	ક્ષમતાકેન્દ્રી સતત મૂલ્યાંકન અને સમગ્ર મૂલ્યાંકન વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.13	ઔપચારિક કસોટી અને અનૌપચારિક કસોટી વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.14	ક્ષમતાકેન્દ્રી લેખિત, મૌખિક અને ક્રિયાત્મક કસોટીના લક્ષણો જણાવે છે.
2.1.15	ક્ષમતાકેન્દ્રી લેખિત, મૌખિક અને ક્રિયાત્મક કસોટીઓ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.16	વિવિધ પ્રકારના નિબંધાત્મક, ટૂંક જવાબી અને વસ્તુલક્ષી ક્ષમતાકેન્દ્રી પ્રશ્નો રચે છે.
2.1.17	ક્ષમતાકેન્દ્રી સિદ્ધિ કસોટીઓના પ્રકારો, સ્વરૂપ અને વ્યાપ સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.18	સમયાંતરે લેવાતી ક્ષમતાકેન્દ્રી સિદ્ધિ કસોટીઓનાં સ્વરૂપ અને વ્યાપ સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.19	પારંગતતાના વિવિધ સ્તરોની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે અને ક્ષમતાકેન્દ્રી મૂલ્યાંકનના 80 / 75ના ધોરણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે.
2.1.20	સ્વાધ્યાયપત્રની સંકલ્પના, સ્વરૂપ, અગત્ય અને રચનાના સિદ્ધાંતો સમજે છે. અને ક્ષમતાના દૃઢિકરણ માટે સ્વાધ્યાયપત્ર તૈયાર કરે છે.

સીપીએડુ પ્રથમ વર્ષ
પ્રશ્નપત્ર - 3
ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ

કુલ ગુણ : 100

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
3.1.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... ધોરણ 1 થી 5 ના ગુજરાતીના અભ્યાસક્રમના ક્ષમતાકેન્દ્રી અને આનંદદાયી, પ્રવૃત્તિમય સ્વરૂપને સમજે છે.
3.1.2	ધોરણ 1 થી 5 ના ગુજરાતીના અભ્યાસક્રમમાંથી વિવિધ કક્ષાએ વિકાસાત્મક આવર્તન થતું હોય તેવી ક્ષમતાઓની યાદી તૈયાર કરે છે.
3.1.3	ધોરણ 1 થી 5 ના ગુજરાતી ભાષાના અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં ક્ષમતા વિધાન - વિધાનોનું પૃથક્કરણ કરે છે.
3.1.4	હકીકતો, સંકલ્પનાઓ અને સિદ્ધાંતોના સંદર્ભમાં ધોરણ 1 થી 5ના ગુજરાતીના પાઠ્યપુસ્તકોના વિષયવસ્તુનું સ્વરૂપ સમજે છે.
3.1.5	ધોરણ 1 થી 5 ના ગુજરાતી વિષયના પાઠ્યપુસ્તકોના વિષયવસ્તુની હકીકતો, સંકલ્પના અને સિદ્ધાંતોનું પૃથક્કરણ કરે છે.
3.1.6	શ્રવણની અગત્ય અને શ્રવણ કૌશલ્ય ખીલવવાની વિવિધ રીતો જાણે છે.
3.1.7	શ્રવણ કૌશલ્ય વિકસાવવાની વિવિધ રીતો જાણી તેનો ઉપયોગ કરે છે.
3.1.8	મૌખિક અભિવ્યક્તિ અને કથન કૌશલ્ય વિકસાવવાની રીતો જાણે છે.
3.1.9	વાચન કૌશલ્યની અગત્ય અને વાચનકૌશલ્ય ખીલવવાની રીતો જાણે છે
3.1.10	વાચન શિક્ષણ પ્રવેશની વિવિધ પદ્ધતિઓ જાણી તેનો ઉપયોગ કરે છે.
3.1.11	સુવાચ્ય અને શુદ્ધલેખન માટેની વિવિધ રીતોનો ઉપયોગ કરે છે.
3.1.12	શુદ્ધ લેખન કરવા માટે જોડણીકોશનો ઉપયોગ કરે છે.
3.1.13	ધોરણ 1 થી 5 ના અભ્યાસક્રમમાં આવતા લેખનના વિવિધ સ્વરૂપો અને તે શીખવવાની પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરે છે. (અનુલેખન, શ્રુતલેખન, પ્રસંગવર્ણન, ચિત્રવર્ણન)
3.1.14	ધોરણ 1 થી 5 ના માતૃભાષા(ગુજરાતી)ના અભ્યાસક્રમમાં સમાયેલા વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો સ્પષ્ટ સમજ સાથે ઉપયોગ કરે છે.

વિષયવસ્તુ	ધોરણ 1 થી 5 નાં પાઠ્યપુસ્તકો	20ગુણ
પદ્ધતિ	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણમાં પ્રચલિત પદ્ધતિઓ	40ગુણ
વ્યાકરણ	સંજ્ઞા, સર્વનામ, જોડણી, વિરામ ચિહ્નો, સમાનાર્થી, વિરુદ્ધાર્થી, રૂઢિપ્રયોગ	10ગુણ
લેખન	નિબંધ, પત્રલેખન, મુદ્દા પરથી વાર્તા, ગદ્યસમીક્ષા	10ગુણ
વિશેષ વાચન	દીવા સ્વપ્ન	20ગુણ
	કુલ ગુણ	100ગુણ

સીપીએડ્ પ્રથમ વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર-4

ગણિત શિક્ષણ

કુલ ગુણ : 100

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
4.1.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... ધોરણ 1 થી 5 ના ગણિતના અભ્યાસક્રમના ક્ષમતાકેન્દ્રી સ્વરૂપને સમજે છે.
4.1.2	ધોરણ 1 થી 5 ના ગણિતના અભ્યાસક્રમમાંથી વિવિધ કક્ષાએ વિકાસાત્મક આવર્તન થતું હોય તેવી ક્ષમતાઓની યાદી તૈયાર કરે છે.
4.1.3	ધોરણ 1 થી 5 ના ગણિતના પાઠ્યપુસ્તકના વિષયવસ્તુનું સ્વરૂપ સમજે છે.
4.1.4	ધોરણ 1 થી 5 ના ગણિતના પાઠ્યપુસ્તકના વિષયવસ્તુનું હકીકતો, સંકલ્પનાઓ અને સિદ્ધાંતમાં પૃથક્કરણ કરે છે.
4.1.5	ગણિતના ક્ષમતાકેન્દ્રી પાઠ્યપુસ્તકની વિશિષ્ટતાઓ જાણે છે.
4.1.6	ધોરણ 1 થી 4 ના ગણિતની શિક્ષક આવૃત્તિઓનું મહત્ત્વ સમજે છે અને અધ્યયન-અધ્યાપનમાં ઉપયોગ કરે છે.
4.1.7	ગણિત શિક્ષણની પદ્ધતિઓ વિશે જાણે છે અને તેનો સમજપૂર્વક અધ્યયન-અધ્યાપનમાં ઉપયોગ કરે છે.
4.1.8	ગણિત-ગમ્મત જેવી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વિશે જાણે છે અને તેનો અધ્યયન-અધ્યાપનમાં ઉપયોગ કરે છે.
4.1.9	ગણિતમાં મૌખિક કાર્ય વિશે સમજે છે અને તેનો અધ્યયન-અધ્યાપનમાં ઉપયોગ કરે છે.
4.1.10	ગણિતમાં દૃઢિકરણ કાર્ય વિશે સમજે છે અને તેનો અધ્યયન-અધ્યાપનમાં ઉપયોગ કરે છે.

સીપીએડ્ પ્રથમ વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર -5

પર્યાવરણ શિક્ષણ

કુલ ગુણ : ૧૦૦

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
5.1.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... ધોરણ 1 થી 4 પર્યાવરણના પ્રવૃત્તિલક્ષી, આનંદદાયી અને ક્ષમતાકેન્દ્રી સ્વરૂપને સમજે છે.
5.1.2	ધોરણ 1 થી 4 ના પર્યાવરણના અભ્યાસક્રમમાં અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં ક્ષમતા વિધાનોનું પૃથક્કરણ કરે છે.
5.1.3	ધોરણ 1 થી 4 ના પર્યાવરણ અભ્યાસક્રમમાંથી વિવિધ કક્ષાએ વિકાસાત્મક આવર્તન થતું હોય તેવી ક્ષમતાઓની યાદી તૈયાર કરે છે.
5.1.4	ધોરણ 1 થી 4 ના પર્યાવરણ અભ્યાસના પાઠ્યપુસ્તકના વિષયવસ્તુનું હકીકતો અને સંકલ્પનાઓમાં પૃથક્કરણ કરે છે.
5.1.5	ધોરણ 1 થી 4 પર્યાવરણના પ્રવૃત્તિલક્ષી, આનંદદાયી અને ક્ષમતાકેન્દ્રી પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરે છે.
5.1.6	ધોરણ 1 થી 4 પર્યાવરણના પ્રવૃત્તિલક્ષી, આનંદદાયી અને ક્ષમતાકેન્દ્રી શિક્ષક-આવૃત્તિને સમજે છે.
5.1.7	વર્ગ અધ્યાપન કાર્યમાં શિક્ષક-આવૃત્તિનો ઉપયોગ કરે છે.
5.1.8	પર્યાવરણ શીખવવાની વિવિધ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરે છે.
5.1.9	આસપાસના પર્યાવરણનું સંવર્ધન અને જતન કરે છે.
5.1.10	ઈકો-ક્લબની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેની સમજ મેળવે છે.

સીપીએડુ પ્રથમ વર્ષ
પ્રશ્નપત્ર - 6
માનવ શરીર અને વ્યાયામ **(કુલ ગુણ : 100)**

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....
6.1.1	અસ્થિતંત્રની રચના અને તેના કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.2	અસ્થિતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.3	કોષ, કોષરચના, કોષજાળ, કોષના કાર્યો તેમજ સ્નાયુતંત્રની રચના અને કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.4	સ્નાયુતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.5	શ્વસનતંત્રની રચના, તેના અવયવો અને કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.6	શ્વસનતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.6	રુધિરાભિસરણતંત્ર ની રચના, તેના અવયવો અને કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.8	રુધિરાભિસરણતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.9	પાચનતંત્ર ની રચના, તેના અવયવો અને કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.10	પાચનતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.11	ઉત્સર્જન તંત્ર ની રચના, તેના અવયવો અને કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.12	ઉત્સર્જનતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.13	ચેતાતંત્ર ની રચના, તેના અવયવો અને કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.14	ચેતાતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.15	પ્રજનનતંત્ર ની રચના, તેના અવયવો અને કાર્યો વિશે જાણે છે અને સમજાવે છે.
6.1.16	પ્રજનનતંત્ર પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.
6.1.17	માનવ શરીરમાં અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથિઓના મહત્વ વિશે જાણે છે.
6.1.18	અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથિઓ પર વ્યાયામની અસર સમજાવે છે.

સી.પી.એડ.પ્રથમ વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર - 7

પંચકાર્ય અને રાહબરી

(કુલ ગુણ : 100)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
7.1.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... શારીરિક શિક્ષણનાં અભ્યાસક્રમમાં આવતાં વિવિધ કૌશલ્યોનું વૈજ્ઞાનિક મહત્વ સમજે છે તેમજ તેમનો વૈજ્ઞાનિક સિધ્ધાંતો સાથે અનુબંધ સાધી તેનો ઉપયોગ કરે છે.
7.1.2	સારા પંચના લક્ષણો જેવાં કે શારીરિક ક્ષમતા, ત્વરિત નિર્ણયશક્તિ, નિયમોનું જ્ઞાન, આત્મ વિશ્વાસ, મક્કમતા, તટસ્થતા અને સાતત્ય જાણે છે અને પંચકાર્યમાં તે દાખવે છે.
7.1.3	પંચના વ્યવસ્થાપક મંડળ, રાહબર, કમાન, ખેલાડીઓ અને પ્રેક્ષકો પરત્વેના પારસ્પરિક સંબંધો સમજે છે અને જાળવે છે.
7.1.4	રમત પહેલાં, રમત દરમ્યાન અને રમત પછીની ફરજો જાણે છે અને બજાવે છે.
7.1.5	વિવિધ રમતોતો ઈતિહાસ તેની અગત્ય અને રમત જગતમાં તેનાં પ્રવર્તમાન સ્થાન વિશે જાણે છે.
7.1.6	રમત તથા વિવિધ પ્રવૃત્તિઓના મૂળભૂત કૌશલ્યો, તેમનું અધ્યાપન, તાલીમ કસોટીઓ અને સાંધિક રમતમાં સ્થાનગત રમત વિશે જાણે છે.
7.1.7	રમતોનું પંચકાર્ય, નિયમો, ફરજો, સંજ્ઞાઓ અને સ્થાનગત જવાબદારીઓ વિશે જાણે છે અને તેમનો ઉપયોગ કરે છે.
7.1.8	રાહબર તરીકે શારીરિક શિક્ષણમાં અધ્યાપન, પ્રશિક્ષણ અને તાલીમ વિશે જાણે છે.
7.1.9	રાહબર તરીકે કૌશલ્ય અને ટુકડીગત રમત પરત્વેનું નિદર્શન અને વિશ્લેષણ - હેતુ, તૈયારીઓ, પદ્ધતિ, શ્રેણીક્રમાંક, અગત્ય અને સુધારણા વિશે જાણે છે.
7.1.10	રાહબર તરીકે ઉખ્મા પ્રેરકના પ્રકારો અને તેમના લાભાલાભ વિશે જાણે છે અને ઉપયોગ કરે છે.
7.1.11	ખેલક્રૂદની મેદાની રમતોનાં તથા મુખ્ય રમતોના મેદાનો યોગ્ય સ્કેલમાપ લઈ દોરે છે અને તેનો વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરે છે.
7.1.12	પંચકાર્યના ગુણપત્રકો ભરવાનું કૌશલ્ય કેળવે છે.

પ્રશ્નપત્ર - 8

કમ્પ્યુટર વિદ્યા

(ગુણભાર : 50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
8.1.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... કમ્પ્યુટરના ભાગો અને સાધનોનો પરિચય કેળવે છે.
8.1.2	વાયરસથી પરિચિત થાય છે અને વાયરસ દૂર કરવાની પદ્ધતિ જાણે છે.
8.1.3	એમ.એસ.વર્ડ એક્ષપી એપ્લિકેશન પરત્વે પ્રભુત્વ કેળવે છે અને અધ્યયન-અધ્યાપન કાર્યમાં ઉપયોગ કરે છે.
8.1.4	પાવરપોઈન્ટ એપ્લિકેશનના ઉપયોગ પર પ્રભુત્વ કેળવે છે.
8.1.5	શિક્ષણકાર્યમાં કમ્પ્યુટરના ઉપયોગ વિશે જાણે છે.
8.1.6	શૈક્ષણિક સોફ્ટવેરથી પરિચિત થાય છે.
8.1.7	કમ્પ્યુટર એડેડ પાઠ આયોજન વિશે જાણે છે.
8.1.8	કમ્પ્યુટર ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ પરત્વે પ્રભુત્વ કેળવે છે.
8.1.9	પ્રિન્ટ-બ્રશ જેવા કમ્પ્યુટરના ડિઝાઈન ટુલ્સ એપ્લિકેશનનો ઉપયોગ કરે છે.
8.1.10	સાઉન્ડ એડિટરના ઉપયોગથી વેવ ફાઈલ બનાવતાં શીખે છે.
8.1.11	મલ્ટી મિડીયાનો ઉપયોગ કરવાનું કૌશલ્ય કેળવે છે.

સીપીએડ્ - દ્વિતીય વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર - 1

શાળા સંચાલન અને પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો (ગુણભાર : 100)

વિભાગ-1 શાળા સંચાલન

(ગુણભાર -50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....
1.2.1	શારીરિક શિક્ષણમાં વ્યવસ્થાપન અને સંચાલનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે.
1.2.2	શાળાના શૈક્ષણિક અને સંસ્થાકીય આયોજનનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરે છે.
1.2.3	રાજ્યસ્તરે અને જિલ્લા સ્તરે પ્રાથમિક શિક્ષણના વ્યવસ્થાપનનું માળખું વર્ણવે છે.
1.2.4	ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણના સર્વત્રીકરણના સંદર્ભમાં કેન્દ્ર સરકારથી માંડીને ગ્રામ્ય શિક્ષણ સમિતિ સુધી થયેલા વિકેન્દ્રીકરણની કદર કરે છે અને આ નીતિ વિષયક પરિવર્તનની આવશ્યકતા જાણે છે.
1.2.5	શારીરિક શિક્ષણના સાધન ખંડ, વ્યાયામ ખંડ અને ક્રીડાંગણની વ્યવસ્થા અને તેની જાળવણી કરે છે.
1.2.6	શાળાના શારીરિક શિક્ષણના સમયપત્રકના સિધ્ધાંતો, મહત્વ, સમયપત્રક બનાવતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દાઓ અને તાસના પ્રકારો વિષે માહિતી દર્શાવે છે.
1.2.7	શાળામાં શૈક્ષણિક અને સૌંદર્યાત્મક વાતાવરણ નિર્માણ કરે છે. અને વર્ગ બહાર વિવિધ પ્રકારના શૈક્ષણિક અનુભવો પૂરા પાડે છે.
1.2.8	શાળામાં શૈક્ષણિક વાતાવરણ સર્જવા માટે શિસ્તના નિયમો ઘડે છે તેમજ શાળામાં ગણવેશની અગત્ય સમજ તેના અમલ માટે આગ્રહ રાખે છે.
1.2.9	સામાજિક, આર્થિક, સાંસ્કૃતિક તેમજ ભૌગોલિક પ્રવૃત્તિઓના સંદર્ભમાં શારીરિક શિક્ષણના શિક્ષકની કામગીરીનું સ્વરૂપ સમજાવે છે.
1.2.10	શિક્ષક અને વહીવટદાર તરીકેની મુખ્ય શિક્ષકની ભૂમિકા અને જવાબદારીઓ જાણે છે.
1.2.11	શારીરિક શિક્ષણના શિક્ષકની ફરજો, જવાબદારીઓ અને સજ્જતા વિષે જાણે છે તેમજ વ્યવસાયનું મહત્વ સમજે છે.
1.2.12	જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિ, નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિના કાર્યો જણાવે છે તેમજ પ્રાથમિક શિક્ષણમાં જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીની ભૂમિકા વર્ણવે છે.
વિભાગ- 2 પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો (ગુણભાર -50)	
1.2.13	ગુજરાતના વ્યાયામ પ્રવર્તકો શ્રી છોટુભાઈ પુરાણી, શ્રી અંબુભાઈ પુરાણી અને પ્રો. માણેકરાવે શારીરિક શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં આપેલ ફાળાની વિગતો દર્શાવે છે.
1.2.14	શારીરિક શિક્ષણ અને રમત ગમતના અધ્યતન પ્રવાહો અને પ્રશિક્ષણ માટેની સુવિધાઓની માહિતી આપે છે. જેવી કે, યોગ શિક્ષણ, સ્કાઉટ, સ્પોર્ટ્સ ઓથોરીટી ઓફ ગુજરાત, સ્પોર્ટ્સ ઓથોરીટી ઓફ ઈન્ડિયા, NSNIS - પતિયાલા, ગાંધીનગર, LNIPE - ગ્વાલીયર, અખિલ ભારતીય શાળાકીય રમત ગમત મંડળ, એશિયન ગેઈમ્સ, ઈન્ડિયન ઓલિમ્પિક એસોસિએશન, વિશ્વ ઓલિમ્પિક રમતોત્સવ
1.2.15	રમત ગમત ક્ષેત્રે અપાતા વિવિધ એવોર્ડ્સ જેવા કે અર્જુન એવોર્ડ, દ્રોણાચાર્ય એવોર્ડ, એક્લવ્ય એવોર્ડ, સરદાર પટેલ એવોર્ડ, જયદિપસિંહ એવોર્ડ અને રાજીવ ગાંધી ખેલ રત્ન એવોર્ડની વિગતો દર્શાવે છે.
1.2.16	પ્રાથમિક શાળાઓમાં આપવામાં આવતી સુવિધાઓ અંગેની વિવિધ યોજનાઓ જેવી કે મફત પાઠ્યપુસ્તકો, અધ્યયન સામગ્રી, ગણવેશ અને મધ્યાહન ભોજન યોજના વિશે જાણે છે તેમજ પ્રાથમિક શિક્ષણના સાર્વત્રિકરણ પર થતી તેની અસરો વિશે ચર્ચા કરે છે.
1.2.17	પ્રાથમિક શિક્ષણના ગુણાત્મક સુધારના સંદર્ભમાં નીચેની સંસ્થાઓની ભૂમિકાની કદર કરે છે. (CRC, BRC, DIET, GCERT, DPEP, NCERT, NCTE, GIET, UNICEF)
1.2.18	વસ્તી શિક્ષણ અને નિરંતર શિક્ષણની સંકલ્પના સમજે છે અને તેના મહત્વ વિશે જાણે છે.
1.2.19	આપત્તિ અને વ્યવસ્થાપન વિશે જાણે છે અને સમજે છે અને તેમાં પોતાની ભૂમિકા વિશે જાણકારી પ્રાપ્ત કરે છે.
1.2.20	VEC, MTA, PTA તેમજ સહકારી સંસ્થાઓનું શિક્ષણ વિકાસમાં યોગદાન અને તેના મહત્વને સમજે છે.
1.2.21	પ્રાથમિક શિક્ષણની મુખ્ય સમસ્યાઓ જાણે છે અને તેને દૂર કરવાના પ્રયત્નોની જાણકારી પ્રાપ્ત કરે છે.

સીપીએડ્ દ્વિતીય વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર -2

શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન

(ગુણભાર : 100)

વિભાગ-1 શિક્ષણ વ્યવહાર

(ગુણ : 50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....
2.2.1	શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે.
2.2.2	શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના વિવિધ અભિગમો અપનાવે છે.
2.2.3	અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરે છે. (રેડિયો, ટેલીવીઝન, ઓડિયો કેસેટ, વિડીયો કેસેટ, કમ્પ્યુટર, સ્લાઇડ પ્રોજેક્ટર, ઓવર હેડ પ્રોજેક્ટ, સીડી, એલસીડી પ્રોજેક્ટર, ઇન્ટરનેટ અને પેન ડ્રાઇવ)
2.2.4	ચાર્ટ, ચિત્રો, આકૃતિઓ, નકશાઓ, નમૂના જેવાં શૈક્ષણિક સાધનો પસંદ કરે છે. અને તેમનો યોગ્ય ઉપયોગ કરે છે.
2.2.5	અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં નીચેની પદ્ધતિઓ અને પ્રવિધિઓનો સમજપૂર્વક ઉપયોગ કરે છે. (1) શિક્ષક- વિદ્યાર્થી વ્યવહાર (2) સમોવરિયા સાથે વ્યવહાર (3) વિદ્યાર્થી - સામગ્રી વ્યવહાર (4) સર્વેક્ષણ પદ્ધતિ (5) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ (6) સમસ્યા ઉકેલ પદ્ધતિ
2.2.6	અધ્યાપન દરમ્યાન પોતાના વર્તન શૈલીની અવળી અસર પ્રત્યે સભાન બને છે અને તે ટાળવા પ્રયત્ન કરે છે.
2.2.7	અધ્યયનના અઘરા લાગતા મુદ્દાઓ તારવે છે અને અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં તે શીખવવા માટે યોગ્ય વ્યૂહરચના અપનાવે છે.
2.2.8	શારીરિક શિક્ષણમાં વ્યાયામ નિદર્શન કાર્યક્રમોની અગત્ય સમજીને તેવા કાર્યક્રમો યોજે છે.

પ્રશ્નપત્ર -2

શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન

વિભાગ-2 મૂલ્યાંકન

(ગુણ : 50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....
2.2.9	સમયાંતરે લેવાની સિધ્ધિ કસોટીનો નિદાન તરીકે ઉપયોગ કરે છે.
2.2.10	સમયાંતરે લેવાની સિધ્ધિ કસોટીના પરિણામોના પૃથક્કરણ પરથી વિદ્યાર્થી માટે વ્યક્તિગત રીતે તેમજ સમગ્ર વર્ગ માટે ઉપચારાત્મક શિક્ષણનો કાર્યક્રમ તૈયાર કરે છે.
2.2.11	ધોરણ 5 થી 7 ના આપેલ વિષયની ક્ષમતાઓની લેખિત, મૌખિક અને ક્રિયાત્મક રીતે ચકાસણી કરી તેને અનુરૂપ પ્રશ્નોની રચના કરે છે.
2.2.12	પરીક્ષા વ્યવસ્થા અને સંચાલનની તરેહ જાણે છે અને તેમાં સહભાગી બને છે.
2.2.13	વિદ્યાર્થીઓની ક્ષમતાકેન્દ્રી લેખિત, મૌખિક, ક્રિયાત્મક કસોટી લે છે, તેનું મૂલ્યાંકન કરે છે, પરિણામનું પૃથક્કરણ કરી અને પત્રક ભરે છે અને તેની વિગતોનું અર્થઘટન કરે છે.
2.2.14	પરીક્ષાની ગુણાંકન અને ગ્રેડ પદ્ધતિઓ વિશે જાણે છે અને પરિણામ અને પ્રગતિપત્રકમાં તેનો ઉપયોગ કરે છે.
2.2.15	પ્રગતિ પત્રકનું મહત્વ જાણે છે અને તેમાંની વિગતો સમજપૂર્વક ભરે છે.
2.2.16	સમગ્ર મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાને અંતે વિદ્યાર્થીની નિમ્ન સિધ્ધિના કારણો તારવે છે.
2.2.17	મૂલ્યાંકનના અન્ય સાધનો વિષે જાણે છે અને પ્રમાણિત મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના ઉપયોગનું મહત્વ સમજે છે.

સીપીએડ્ દ્વિતીય વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર -3

ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ

(ગુણભાર : 100)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન	
3.2.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... ધોરણ 6 અને 7ના ગુજરાતીના અભ્યાસક્રમના ક્ષમતાકેન્દ્રી સ્વરૂપનો અભ્યાસ કરે છે.	
3.2.2	ધોરણ 6 અને 7ના ના ગુજરાતીના અભ્યાસક્રમમાંથી વિવિધ કક્ષાએ વિકાસાત્મક આવર્તન થતું હોય તેવી ક્ષમતાઓની યાદી તૈયાર કરે છે.	
3.2.3	ધોરણ 6 અને 7ના ના ગુજરાતી ભાષાના અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં ક્ષમતા વિધાન - વિધાનોનું પૃથક્કરણ કરે છે.	
3.2.4	ધોરણ- 6 અને 7 ગુજરાતીની ક્ષમતાઓમાં પ્રભુત્વ પ્રાપ્ત કરે છે.	
3.2.5	અધ્યયન ટેવ વિકસાવવા માટે શબ્દકોશ, સંદર્ભપુસ્તકો વગેરે સામગ્રીનો ઉપયોગ કરે છે.	
3.2.6	ગદ્ય-પદ્ય શીખવવાની વિવિધ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરે છે.	
3.2.7	ધોરણ -6 અને 7ના લેખનના વિવિધ સ્વરૂપો અને તેને શીખવવાની પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે.	
3.2.8	લેખન તપાસણીના નિયમોનો લેખન તપાસણીમાં ઉપયોગ કરે છે.	
3.2.9	ધોરણ - 6 અને 7ના ગુજરાતી વિષયના અભ્યાસક્રમમાં સમાયેલા વ્યાકરણના મુદ્દાઓનો સમજ સાથે ઉપયોગ કરે છે.	
3.2.10	ધોરણ - 6 અને 7ના પાઠ્યપુસ્તકોમાં આવતા વિવિધ સાહિત્યકારો અને સાહિત્ય સ્વરૂપોનો સંક્ષિપ્ત પરિચય મેળવે છે.	
3.2.11	ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રવર્તમાન સાહિત્યકારો અને સાહિત્યની જાણકારી મેળવે છે.	
વિષયવસ્તુ	ધોરણ- 6 અને 7ના પાઠ્યપુસ્તકો	20ગુણ
પદ્ધતિ	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણમાં પ્રચલિત પદ્ધતિઓ	40ગુણ
વ્યાકરણ	ધો.5 થી 7માં સમાવિષ્ટ પદ, ક્રિયાપદ, વિશેષણ, ઇંદ, અલંકાર, કહેવતો, શબ્દકોશ	10ગુણ
લેખન(ભાષા સજ્જતા)	અરજી લેખન, અહેવાલ લેખન, પદ્ય સમીક્ષા, વિચાર વિસ્તાર	10ગુણ
વિશેષ વાચન	તોત્તો ચાન, સમૂહજીવનનો આચાર	20ગુણ
	કુલ ગુણ	100

પ્રશ્નપત્ર - 4

ગણિત શિક્ષણ

(ગુણભાર : 100)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન	
4.2.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... ધો. 6 અને 7 ના ગણિતના અભ્યાસક્રમના ક્ષમતાકેન્દ્રી સ્વરૂપને સમજે છે.	
4.2.2	ધો. 6 અને 7 ના ગણિતના અભ્યાસક્રમમાંથી વિવિધ કક્ષાએ વિકાસાત્મક આવર્તન થતું હોય તેવી ક્ષમતાઓની યાદી તૈયાર કરે છે.	
4.2.3	ધો. 6 અને 7 ગણિતના ક્ષમતાકેન્દ્રી પાઠ્યપુસ્તકોની વિશેષતાઓ જાણે છે.	
4.2.4	ગણિતમાં અધ્યયન-અધ્યાપન સામગ્રીની યાદી તૈયાર કરે છે અને અધ્યયનઅઅધ્યાપનમાં ઉપયોગ કરે છે.	
4.2.5	ગણિત શિક્ષણની પદ્ધતિઓ વિશે જાણે છે અને તેનો અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં ઉપયોગ કરે છે.	
4.2.6	ગણિતમાં મૂલ્યાંકન વિશે જાણે છે અને તેનો અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં ઉપયોગ કરે છે.	
4.2.7	ગણિતના સંદર્ભ સાહિત્ય વિશે જાણે છે અને તથેનો સ્વ અધ્યયનમાં અને અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં ઉપયોગ કરે છે.	
4.2.8	ગણિતનો ઇતિહાસ અને ગણિતશાસ્ત્રીઓ વિશે જાણે છે.	
4.2.9	વૈદિક ગણિતનો પ્રાથમિક પીરચય મેળવે છે અને તેના આધારે ગણતરી કરે છે.	

સીપીએડ્ દ્વિતીય વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર - 5

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણ

(ગુણભાર : 100)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
5.2.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... ધોરણ-5 થી 7 ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમના ક્ષમતા કેન્દ્રી સ્વરૂપ (માળખા) ને સમજે છે.
5.2.2	ધોરણ-5 થી 7 ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમમાંથી વિવિધ કક્ષાએ વિકાસાત્મક આવર્તન સમજે છે.
5.2.3	હકીકતો, સંકલ્પનાઓ અને સિધ્ધાંતોના સંદર્ભમાં ધોરણ-5 થી 7 ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના પાઠ્યપુસ્તકોના વિષયવસ્તુના સ્વરૂપ(માળખું)ને સમજે છે.
5.2.4	ધોરણ-5 થી 7 ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના પાઠ્યપુસ્તકોના વિષયવસ્તુનું હકીકતો, સંકલ્પનાઓ અને સિધ્ધાંતોમાં પૃથક્કરણ કરે છે.
5.2.5	અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં ધોરણ-5 થી 7 ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિષયના ક્ષમતા વિધાનોનું પૃથક્કરણ કરે છે.
5.2.6	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના પ્રયોગો કરવાનું કૌશલ્ય કેળવે છે.
5.2.7	ધોરણ-5 થી 7 ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિષયની ક્ષમતાઓનું પૃથક્કરણ કરીને અધ્યયન-અધ્યાપન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરે છે.
5.2.8	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના પ્રયોગોના વૈકલ્પિક સાધનો વિશેની માહિતી મેળવે છે.
5.2.9	ઘટનાઓના સંદર્ભમાં વૈજ્ઞાનિક કાર્યકારણનો સબંધ સમજે છે.
5.2.10	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના અભ્યાસ દ્વારા વૈજ્ઞાનિક વલણ કેળવે છે.
5.2.11	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના શિક્ષણમાં પર્યટન, આકાશદર્શન, શાળા બાગ, એનર્જીપાર્ક, સંગ્રહાલય કે ઝૂ, પ્રદર્શન, વિજ્ઞાન મંડળ, ગણિત-વિજ્ઞાન પ્રદર્શન, પ્રશ્નપેટી, માછલીઘર, પ્લેનેટોરિયમ જેવી પ્રવૃત્તિઓનો ફાળો જાણે છે.
5.2.12	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરે છે.
5.2.13	સ્વ અધ્યયનની ટેવ વિકસાવવા માટે શબ્દકોશ, જ્ઞાનકોશ, સંદર્ભ પુસ્તકો, વગેરેનો ઉપયોગ કરે છે.
5.2.14	ભારતમાં કામ કરતી વિજ્ઞાનની સંસ્થાઓનો પરિચય મેળવે છે.
5.2.15	સંદર્ભ સાહિત્યનો ઉપયોગ કરી વૈજ્ઞાનિકોની માહિતી એકઠી કરે છે.

સીપીએડ્ દ્વિતીય વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર - 6

સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને રમત ચિકિત્સા વિજ્ઞાન (સ્પોર્ટ્સ મેડિસિન) (કુલ ગુણ-100)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....
6.2.1	સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણનું અર્થઘટન અને તેની અગત્યતા સ્પષ્ટ કરે છે.
6.2.2	સ્વાસ્થ્ય સુવિધાઓની યાદી તૈયાર કરે છે અને તે અંગે વિગતો દર્શાવે છે. જેવી કે પીવાનું પાણી, શૌચાલય, અલ્પાહારગૃહ, વર્ગખંડ, વ્યાયામખંડ, કીડાંગણ, કચરાના નિકાલની વ્યવસ્થા.
6.2.3	વ્યક્તિગત આરોગ્યપ્રદ ટેવો અને તેની કેળવણી વિશે વિગતો સ્પષ્ટ કરે છે.
6.2.4	જાહેર આરોગ્યમાં ચેપી રોગોના લક્ષણો, માવજત અને અટકાવ, હવા મારફતે ફેલાતા રોગો પૈકી શરદી અને ઈન્ફલ્યુએન્ઝા, પાણી મારફતે ફેલાતા રોગો પૈકી ટાઈફોઈડ, મેલેરીયા, ધનુરવા અને પ્લેગ, સંસર્ગજન્ય રોગો દાદર, ખસ, એઈડ્સ વગેરે અંગે માહિતી દર્શાવે છે.
6.2.5	ખોડખાંપણ સુધારણા કાર્યક્રમમાં અંગઢંગ પ્રકાર, વિકૃત અંગઢંગના કારણો, સપાટ પગ (ફ્લેટ ફૂટ), રાંટા પગ (નોકની એન્ડ બો લેગ), ખૂંધ, કરોડમાં અગ્રવળાંક, કરોડમાં પાર્શ્વ વળાંક, દરેક ખોડની સમજ અને દૂર કરવાના ઉપાયો સમજે છે અને તે અંગે વિગતો આપે છે.
6.2.6	સ્પોર્ટ્સ મેડિસિનનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરે છે અને રમતમાં તેની અગત્યતા દર્શાવે છે.
6.2.7	સમતોલ આહાર અને તેના ઘટકો તારવે છે.
6.2.8	રમતમાં ઈજાઓ જેવીકે સ્નાયુનું ખેંચાઈ જવું (સ્ટ્રેન), મચકોડ (સ્પ્રેન), હાડકાનું ખસી જવું (ડિસ્લોકેશન), અસ્થિભંગ (ફ્રેક્ચર) અંગેના ખ્યાલ, સારવાર અને શિતોપચાર વિશે જાણે છે અને ઈજાઓ અટકાવવા માટેના ઉપાયો જાણે છે.
6.2.9	ડોપીંગ, તેની સંકલ્પના અને અર્થ સ્પષ્ટ કરે છે અને તેની અસર વિશે વિગતો સ્પષ્ટ કરે છે.
6.2.10	દાક્તરી તપાસ પત્રકો ભરવાનું તેમજ તેનું અનુકાર્ય કરવાનું કૌશલ્ય કેળવે છે.
6.2.11	જાતીય તફાવતો સમજે છે અને શારીરિક પ્રવૃત્તિની પસંદગી કરવામાં તેની અગત્ય દર્શાવે છે.

સીપીએડ્ દ્વિતીય વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર -7

પંચકાર્ય અને રાહબરી

(કુલ ગુણ : 100)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
7.2.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ રમતોનું પંચકાર્ય, નિયમો, ફરજો, સંજ્ઞાઓ,સ્થાનગત જવાબદારીઓ અને પંચતાલીમ શિબિર વિષે જાણે છે, અને તેનો ઉપયોગ કરે છે.
7.2.2	અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ ખેલકૂદ અને રમતોમાં આવતાં વિવિધ કૌશલ્યોનું વૈજ્ઞાનિક મહત્વ સમજે છે.
7.2.3	રાહબર તરીકે પ્રશિક્ષણ શિબિરમાં ખેલાડીઓ અને ટૂકડીઓનું સુસ્થિત કાર્યક્રમ(કન્ડિશનિંગ પ્રોગ્રામ), મૂળભૂત તત્વો,જરૂરિયાત, કાર્યભાર,અસરો અને તાલીમના પ્રકારો જેવાં કે આઈસોમેટ્રિક, આઈસોટોનિક, આઈસોકાઈનેટિક,સરકીટ ટ્રેનિંગ,વજન તાલીમ,ફાઈલેક, ઈન્ટરવલ ટ્રેનિંગ અને કોસ કન્ટ્રીની વિગતો દર્શાવી તેનો યોગ્ય ઉપયોગ કરે છે.
7.2.4	રાહબર તરીકે ખેલાડીઓ માટે યોગ્ય તાલીમી સમયપત્રક તૈયાર કરે છે.
7.2.5	રાહબરીમાં મહત્વની બાબતો જેવી કે ટૂકડી રમતોમાં સંઘકાર્યોનું મહત્વ, કૌશલ્યોનો ઉપયોગ,કૌશલ્યપ્રાપ્તિમાં પ્રતિનય રમતોનું મહત્વ, રમત માટે ઉચ્ચત્તમ સ્થિતિ જાળવણીના પગલા, પસંદગી સ્પર્ધા વિશે વિગતો જાણે છે અને તેનો યોગ્ય ઉપયોગ કરે છે.
7.2.6	અભ્યાસક્રમમાં આવતી રમતોનો ઉદ્ભવ અને વર્તમાન સ્થાન વિષે વિગતો દર્શાવે છે.
7.2.7	રમતગમતનામૂળભૂત કૌશલ્યોનું અધ્યાપન, તાલીમ અને કસોટીઓ વિશે વિગતો દર્શાવે છે.અને તેમનો ઉપયોગ કરે છે.
7.2.8	રમતોમાં સ્થાનગત રમતો વિશે વિગતો દર્શાવે છે.
7.2.9	ખેલકૂદની મેદાની રમતોનાં તથા મુખ્ય રમતોના મેદાનો યોગ્ય સ્કેલમાપ લઈ દોરે છે અને તેનો વ્યવહારમાં ઉપયોગ કરે છે.
7.2.10	પંચકાર્યના ગુણપત્રકો ભરવાનું કૌશલ્ય કેળવે છે.

સીપીએડ્ દ્વિતીય વર્ષ

પ્રશ્નપત્ર - 8

કમ્પ્યુટરવિદ્યા

(ગુણભાર-50)

ક્ષમતા ક્રમાંક	ક્ષમતા વિધાન
8.2.1	પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..... Ms-Excel (xp) એપ્લીકેશનના પરત્વે પ્રભુત્વ કેળવે છે અને અધ્યયન અધ્યાપન કાર્યમાં તેનો ઉપયોગ કરે છે.
8.2.2	ઈન્ટરનેટ ચલાવવા માટેની રીત જાણે છે અને તેનો શૈક્ષણિક ઉપયોગ કરે છે.
8.2.3	ઈ-મેઈલ બનાવવાની રીત જાણે છે..
8.2.4	શાળાન વહીવટી કામોમાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ કરતાં થાય છે.
8.2.5	મૂલ્યાંકનમાં કમ્પ્યુટરના જુદા જુદા એપ્લીકેશન્સનો ઉપયોગ કરતા થાય છે.
8.2.6	શીખેલાં એપ્લીકેશન્સનો પાઠ આયોજન -નિદર્શન અને ટી.એલ. એમ. બનાવવામાં ઉપયોગ કરે છે.
8.2.7	શૈક્ષણિક સંશોધનમાં Ms-Excel નો ઉપયોગ કરે છે.
8.2.8	Ms-Office Indic 2003 (ગુજરાતી)થી પરિચિત થાય છે.
8.2.9	V.C.D.CUTTER Software નો ઉપયોગ કરતાં શીખે છે.

વિભાગ - 2

પાંચ કાર્યકૌશલ્ય ક્ષેત્રો (બંને વર્ષમાં સમાન)

દરેક શિક્ષકે માત્ર વર્ગખંડમાં જ નહીં પરંતુ શાળા તેમજ સમાજમાં પણ વ્યવસાયિક પ્રેક્ટિશનર બનવું જોઈએ. આથી કોઈપણ સારા શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમની સફળતાનો આધાર મહદ્ અંશે શિક્ષકના માત્ર વ્યવસાયિક જ્ઞાન, ક્ષમતાઓ કે પ્રતિબદ્ધતા પર હોતો નથી હોતો, પરંતુ રોજબરોજ તેમજ હરપળે વિવિધ ક્ષેત્રે તેનાં વાસ્તવિક કાર્યકૌશલ્યો પર પણ હોય છે. લાયકાતની આ સંકલ્પના ઉપરાંત ઉચ્ચ સ્તરના વ્યવસાયિક કાર્યકૌશલ્યમાં રૂપાંતર પામતી લાયકાતની સંકલ્પના પણ સ્વીકારવી જોઈએ અને બિનતાલીમી શિક્ષકના અને તાલીમી શિક્ષકના કાર્યકૌશલ્ય વચ્ચે તફાવત હોવો જોઈએ. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ એવો હોવો જોઈએ કે જેથી પ્રત્યેક પ્રશિક્ષણાર્થી નીચેનાં પાંચ કાર્યકૌશલ્ય ક્ષેત્રમાં પારંગતતા પ્રાપ્ત કરે.

કાર્યકૌશલ્ય ક્ષેત્રો

1. વર્ગ કાર્યકૌશલ્ય

- 1.1 વર્ગશિક્ષણકાર્ય
- 1.2 રમતગમતનું શિક્ષણકાર્ય
- 1.3 વર્ગ વ્યવસ્થાપન કાર્ય
- 1.4 વર્ગમાં મૂલ્યાંકન કાર્ય

2. શાળા કક્ષાએ કાર્યકૌશલ્ય

- 2.1 શાળા પ્રાર્થના સંમેલનનું આયોજન અને સંચાલન
- 2.2 શાળા સફાઈ અને સુશોભનનું આયોજન અને સંચાલન
- 2.3 વિવિધ ઉત્સવ ઉજવણીનું આયોજન અને સંચાલન
- 2.4 વિવિધ સ્પર્ધાઓનું આયોજન અને સંચાલન
- 2.5 શાળા બાગ - ઉછેર અને માવજત
- 2.6 રમતગમત અને સમૂહ કવાયતનું આયોજન અને સંચાલન

3. શાળા બહારની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓના સંચાલનનું કાર્યકૌશલ્ય

- 3.1 શૈક્ષણિક પ્રવાસ - પર્યટનનું આયોજન અને સંચાલન
- 3.2 શિક્ષણાનુભવ સ્થળોની મુલાકાતનું આયોજન અને સંચાલન
- 3.3 શિક્ષકોની જ્ઞાનવર્ધક સભાનું આયોજન અને સંચાલન
- 3.4 વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમનું આયોજન અને સંચાલન
- 3.5 ગ્રામસફાઈ અને શ્રમકાર્યનું આયોજન અને સંચાલન
- 3.6 તાલુકા, જિલ્લા અને રાજ્ય કક્ષાએ રમતગમતનું આયોજન અને સંચાલન
- 3.7 સ્કાઉટ ગાઈડ, રાષ્ટ્રીય સેવા યોજના, પર્વતારોહણ અને રમત પ્રશિક્ષણ શિબિરનું આયોજન અને સંચાલન

4. મા-બાપ/વાલીઓ સાથે સંબંધો સ્થાપવાનું કાર્યકૌશલ્ય

- 4.1 શાળા પ્રવેશોત્સવનું આયોજન અને સંચાલન
- 4.2 સતત ગેરહાજર રહેતા અને ઊઠી જવાની અણી પર હોય તેવાં બાળકોનાં મા-બાપ/વાલીની મુલાકાત
- 4.3 બાળકોની સમસ્યા સંબંધે મા-બાપ/વાલીની મુલાકાત
- 4.4 તેજસ્વી બાળકોની ઉત્કૃષ્ટતાની પ્રાપ્તિ માટે મા-બાપ/વાલીની મુલાકાત

5. સ્થાનિક સમાજ સાથેના વ્યવહારનું કાર્યકૌશલ્ય

- 5.1 ગામમાં સમાજની ઉપસ્થિતિ અને સહયોગમાં સામાજિક, રાષ્ટ્રીય અને ધાર્મિક ઉત્સવોની ઉજવણીનું આયોજન અને સંચાલન
- 5.2 વિવિધ ઝુંબેશો અને અભિયાન સંબંધી આયોજન અને સંચાલન
- 5.3 મેળા જેવા પ્રસંગે વિદ્યાર્થીઓની મદદથી આયોજન અને સંચાલન

1. વર્ગ કાર્યકૌશલ્ય

શિક્ષકને સોંપાયેલા બાળકોનું શિક્ષણ તે શિક્ષકનું પ્રથમ અને મોખરાનું કાર્ય હોવાથી વર્ગકક્ષાએ કાર્યકૌશલ્ય સૌથી મહત્વનું સ્થાન ધરાવે છે. જે પરિસ્થિતિ હોય તેમાં વર્ગનાં બાળકોને શક્ય તેટલું ઉત્તમ શિક્ષણ આપી શકાય તે માટે તેમની પાસે ઉત્તમ કક્ષાના પ્રયત્નની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. આ માટે શિક્ષણ વ્યવહાર, મૂલ્યાંકન અને વ્યવસ્થાપનની વ્યૂહરચનાઓ માટે આવશ્યક એવાં કૌશલ્યો, ક્ષમતાઓ, વલણો અને અભિગમોની પ્રાયોગિક પ્રાપ્તિની અપેક્ષા છે. તેથી પૂર્વસેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમના એક ભાગ તરીકે આ અને આવી વર્ગકક્ષાની સક્ષમ અને અસરકારક કામગીરી બજાવવા પ્રશિક્ષણાર્થીએ સજ્જતા કેળવવાની રહેશે.

2. શાળા કક્ષાએ કાર્યકૌશલ્ય

વર્ગખંડ કૌશલ્ય ઉપરાંત જે શાળામાં કામ કરે છે તે શાળા પ્રત્યે તેની ભૂમિકા તેમજ જવાબદારીઓ શિક્ષકે અદા કરવી પડે. સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને રાષ્ટ્રીય ઉત્સવોની ઉજવણી, પ્રદર્શનો, સ્પર્ધાઓ જેવી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાંથી ઉદ્ભવતા આંતરવ્યવહારોનું સંચાલન એ અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયાનો એક મહત્વનો ભાગ છે. આવાં કાર્યકૌશલ્યોમાં સમગ્ર શાળા પરિવારનો સહયોગ અને રુચિ પેદા કરવા માટે સુસજ્જ શિક્ષક સમગ્ર પરિવારને ગતિશીલ કરી શકે છે. તેથી માત્ર અસરકારક શિક્ષણ માટે શાળાનું વાતાવરણ સુધરે એટલું જ પર્યાપ્ત નથી, પરંતુ સમગ્ર શાળા પરિવારના સર્વાંગી વિકાસ માટે શાળાની એક ઉદાત્ત પ્રતિભા ઊપસે એ પણ જરૂરી છે.

3. શાળા બહારની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓના સંચાલનનું કાર્યકૌશલ્ય

વિવિધ અભ્યાસકીય જીવનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓ, ક્ષેત્ર મુલાકાતો, સમાજ સાથેના વ્યવહારો, સમાજસ્ત્રોતોનો ઉપયોગ તેમજ અન્ય શક્ય સ્ત્રોતોની ઓળખ થવી તે શાળા બહારની દુનિયા સાથે શાળાનો ઘનિષ્ઠ સંબંધ વિકસાવવા માટેના કેટલાક પાસાં છે. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ દરમિયાન આ અંગેની જાણકારી પ્રશિક્ષણાર્થીને હોવી જરૂરી છે. એટલું જ નહીં, પરંતુ આ ક્ષેત્રોમાં તેમના કાર્યકૌશલ્યની ભૂમિકા સમજવા માટે આવી પ્રવૃત્તિઓનાં આયોજન, વ્યવસ્થાપન અને સંચાલનમાં સહભાગી થવું પડશે.

4. મા-બાપ/વાલીઓ સાથે સંબંધો સ્થાપવાનું કાર્યકૌશલ્ય

વિદ્યાર્થીઓના અભ્યાસની પ્રગતિની ચર્ચા, વિદ્યાર્થીની ક્યાશ દૂર કરવામાં વાલી સહયોગ અને વિદ્યાર્થીના અનિયમિત હાજરીની સમસ્યા જેવી બાબતો શિક્ષક-વાલીના વ્યવહાર સાથે પ્રત્યક્ષ રીતે સંબંધિત છે. સતત દશ દિવસ સુધી ગેરહાજર રહેનાર વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓનો તાત્કાલિક સંપર્ક સાધવાથી ઊંઠી જનાર બાળકોની સંખ્યામાં ઘટાડો જોવા મળ્યાનાં દ્રષ્ટાંતો છે. આવી નાની નાની બાબતો પર પણ જો ધ્યાન રાખવામાં આવે તો શિક્ષણની પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિમાં બહુ મોટો ફરક જોવા મળે. આ ક્ષેત્રે શિક્ષકોએ પોતાની ભૂમિકા નિભાવવા માટે તૈયાર રહેવું પડે. આ સંદર્ભમાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ મા-બાપ/વાલી સાથેના વ્યવહાર માટેનું કાર્યકૌશલ્ય કેળવવું પડશે.

5. સ્થાનિક સમાજ સાથેના વ્યવહારનું કાર્યકૌશલ્ય

સમગ્ર શાળા શિક્ષણ ઉપરાંત પ્રાથમિક શિક્ષણના સર્વત્રીકરણમાં ખાસ કરીને ગ્રામ શિક્ષણ સમિતિ તેમજ તેના જેવી અન્ય સંસ્થાઓ આગામી વર્ષોમાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવશે. શાળાના યોગ્ય વિકાસ અને તેના સ્ત્રોતો તેમજ પ્રવૃત્તિઓની વૃદ્ધિ માટે આ સંસ્થાઓ સાથેનો પારસ્પરિક વ્યવહાર આવશ્યક બનશે. આથી શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમમાં આ બાબતને યોગ્ય સ્થાન અને મહત્વ આપવું જોઈએ. આથી પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ સમાજ સાથેના વ્યવહાર માટેનું કાર્યકૌશલ્ય કેળવવું પડશે.

આ કાર્યકૌશલ્ય ક્ષેત્રોનો પારસ્પરિક વ્યવહાર, પ્રશિક્ષણના સિદ્ધાંતોમાં આવરી લીધેલું જ્ઞાનાત્મક પાસું નક્કી કરે છે. શિક્ષણના સિદ્ધાંતો અને કાર્યકૌશલ્ય વચ્ચેના ગાઢ સંબંધો નીતિમાં આયોજિત થયેલ બાબતોની સિદ્ધિની માત્રા ઊંચી લઈ જાય છે.

વિભાગ 4

પ્રાયોગિક શિક્ષણકાર્ય

પ્રાયોગિક પાઠ

(1) પ્રત્યેક વર્ષે કરવાનું કાર્ય

ક્રમ	પાઠનો પ્રકાર	પહેલું વર્ષ પાઠ સંખ્યા	બીજું વર્ષ પાઠ સંખ્યા
1	સાદા પાઠ		
	ભાષા	4	4
	ગણિત	4	4
	પર્યાવરણ	4	-
	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી	-	4
2	શારીરિક શિક્ષણ	8	8
	કુલ :	20	20

નોંધ :

- (1) બધા સાદા પાઠો ક્ષમતાકેન્દ્રી રહેશે. બાર સાદા પાઠો .
- (2) પ્રત્યેક પ્રશિક્ષણાર્થીને પ્રત્યેક શ્રેણીમાં પ્રત્યેક વિષયના અને જુદા જુદા વિષયાંગો વિશે પાઠ આપવાની તક મળે તે રીતે પ્રાયોગિક શિક્ષણકાર્યનું આયોજન કરવું.
- (3) પ્રશિક્ષણાર્થીઓના શિક્ષણકાર્યને સંગીન તથા અસરકારક બનાવવાના હેતુથી પહેલા વર્ષમાં ગુજરાતી અને ગણિત વિષયનું પ્રાયોગિક શિક્ષણકાર્ય ધોરણ 1 થી 5 માં અને પર્યાવરણ વિષયનું પ્રાયોગિક કાર્ય ધો. 1 થી 4 માં ગોઠવવું. બીજા વર્ષમાં ગુજરાતી અને ગણિત વિષયનું પ્રાયોગિક શિક્ષણકાર્ય ધોરણ 6 થી 7માં અને વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિષયનું પ્રાયોગિક શિક્ષણકાર્ય ધોરણ 5 થી 7 માં ગોઠવવું .
- (4) પ્રત્યેક વર્ષ માટે જ પ્રાયોગિક પાઠોની સંખ્યા આપી છે, તે ઓછામાં ઓછા કાર્યનું પ્રમાણ છે. જ્યારે જરૂર જણાય ત્યારે આચાર્યશ્રી વધારે પ્રાયોગિક પાઠો ગોઠવી શકશે.

2. અવલોકન કાર્ય - પ્રત્યેક વર્ષ

- (1) 10 પાઠ - અધ્યાપકો દ્વારા અપાતા દાર્શનિક પાઠનું અવલોકન
- (2) 30 પાઠ - સહાધ્યાયીઓનાં પ્રાયોગિક પાઠનું અવલોકન જે પૈકી
અ) 18 સાદા પાઠ
બ) 12 શારીરિક શિક્ષણના પાઠ

3. શૈક્ષણિક શિબિર

દરેક શિક્ષણાર્થીએ 10 દિવસની શૈક્ષણિક શિબિરમાં ભાગ લેવાનો રહેશે. આ શિબિરમાં સ્કાઉટ-ગાઈડ, પ્રાથમિક ખડક ચઢાણ, રમતગમત પ્રશિક્ષણ જેવી પ્રવૃત્તિ યોજવાની રહેશે.

પ્રથમ વર્ષ

વિભાગ 5

શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય ક્ષેત્ર

ધોરણ 1 થી 7 ના અભ્યાસક્રમને અનુલક્ષીને શારીરિક શિક્ષણ અને રમતગમતના કૌશલ્યો કૌશલ્યક્ષેત્રમાં નીચેના પાંચ વિભાગોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

1. રમત વિભાગ : સાદી રમતો, રીલે રમતો, દ્વન્દ્વ, ખોખો, કબડ્ડી, વોલીબોલ, ક્રિકેટ
2. ખેલકુદ-અથ્લેટિક્સ) વિભાગ : રંજનાત્મક સ્પર્ધાઓ, ટૂંકીદોડ, મધ્યમ દોડ, લાંબી દોડ, ઊંચીકૂદ, લાંબી કૂદ, ગોળા ફેંક
3. અંગ કસરત (જિમ્નેસ્ટિક્સ) અને યોગાસન વિભાગ : ફ્લોર એક્સરસાઈઝ, યોગાસન, મલખમ(ભાઈઓ), બેલેન્સીંગબીમ(બહેનો), વોલ્ટીંગ બોક્ષ, પોમેલ હોર્સ.
4. ક્વાયત, સવાંગી વ્યાયામ(કેલેસ્થનિક્સ) અને સાધન વ્યાયામ : ડ્રીલ માર્ચિંગ, પરેડ, સવાંગ સુંદર વ્યાયામ, ફેન્સીડ્રીલ, મગદળ, લાઠી, માસ પીટી ટેબલ, કેલેસ્થનિક્સ, હિન્દુસ્તાની લેજીમ.
5. વિકાસ કસરતો, લડત વ્યાયામ અને તાલ ગતિ : સૂર્યનમસ્કાર(બહેનો), અભિનયગીત, જુડો-કુસ્તી(ભાઈઓ), શયનોત્થાન(બહેનો), દંડબેઠક (ભાઈઓ), ગરબા-રાસ (બહેનો) જમૈયા(બહેનો), ઊચક (ભાઈઓ)

પ્રોજેક્ટસ :

1. રાષ્ટ્રીય તહેવારોની ઊજવણી
2. આંતરગૃહ સ્પર્ધા આયોજન
3. મથકેતર અધ્યાપન કાર્યક્રમ અનુભવ / ઈન્ટર્નશીપ (10 દિસનો કાર્યશિબિર)
4. પ્રવાસ પર્યટનનું આયોજન

(1) રમત વિભાગ :

સાદી રમતો : સાતતાળીની લગભગ 30 થી 40 રમતો, સરળ સ્પર્ધાની 20 જેટલી રમતો, 20 જેટલી દડા રમતો, લગભગ 10 જેટલી બેઠી રમતો, આ રમતોમાં રીલે રમતોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવશે. (સંદર્ભ : લોકરમતો ચાલો રમીએ)

લંગડી : પીછો પકડનાર તથા રમનાર માટેના કૌશલ્યો, ટેકનિક, નિયમબદ્ધ રમત, મેદાન, સાધન, રમત તથા પંચ સંબંધી નિયમો.

કૌશલ્યો - 1. લંગડી લેવી, 2. ખૂણામાં માર કરવો, 3. પલ્ટી મારવી, 4. બચાવ કરવો, 5. ભૂલવવું(ડોર્ઝીંગ).

કબડ્ડી : કન્ડીશનીંગ કસરતો, ચઢાઈ કરનાર તથા બચાવ કરનાર પક્ષ માટેના કૌશલ્યો, નિયમબદ્ધ રમત, ટેકટિક્સ, રમત, મેદાન સાધનો, રમત તથા પંચ સંબંધી નિયમો.

કૌશલ્યો :

(અ) ચઢાઈ કરનારના કૌશલ્યો - 1. લંઘન રેખા ઓળંગવી, 2. લાત મારવી - આગે, પીછે, બાજુ, 3. પગે પગેથી સ્પર્શ કરવો, 4. ઘેરો તોડવો - કૂદીને, સાંકળ તોડીને, સરક છાપો મારવો.

(બ) બચાવ કરનારના કૌશલ્યો - 1. પગ પકડવો, 2. હાથ પકડવો, 3. હાથ અને પગ પકડવો, 4. એક સાંકળ ઘેરો, 5. દ્વિસાંકળ ઘેરો, 6. અર્ધચંદ્રાકાર ઘેરો.

ખોખો : કન્ડીશનીંગ કસરતો, પીછો પકડનાર તથા રમનાર માટેના કૌશલ્યો - ટેકટિક્સ, નિયમ, રમત, મેદાન, સાધન, રમત તથા પંચ સંબંધી નિયમો.

કૌશલ્યો : 1. સાચી ખો, 2. પોતાની ગલીમાં આગળ વધવું, 3. દિશા લેવી, 4. સીંગલચેઈન, 5. ડબલ ચેઈન, 6. જજમેન્ટ ખો, 7. 45°ના ખૂણે માર કરવો, 8. ડૂક મારવી, 9. ગોળ રમત, 10. બેઠા બેઠા ડાઈવ મારવી, 11. પલ્ટી મારવી.

વોલીબોલ : કન્ડીશનીંગ કસરતો, રમતના કૌશલ્યો, ટેકટિક્સ, નિયમબદ્ધ રમત, મેદાન, સાધન, રમત તથા પંચ સંબંધી નિયમો

કૌશલ્યો : 1. સાદી સર્વિસ, ટેનિસ સર્વિસ, સાઈડ આર્મ સર્વિસ, ફ્લોટ સર્વિસ, 2. લીફ્ટીંગ સેટીંગ - લો લીફ્ટીંગ, હાઈ લીફ્ટીંગ, મધ્યમ લીફ્ટીંગ, 3. પાર્સીંગ - અન્ડર હેન્ડ પાસ, ઓવરહેડ પાસ, 4. સ્મેર્શીંગ, 5. બ્લોકીંગ-વન મેન, ટુ મેન, થ્રી મેન બ્લોકીંગ, 6. નેટ રીકવરી

ક્રિકેટ : કન્ડીશનીંગ કસરતો, ટેકટિક્સ, નિયમબદ્ધ રમત, મેદાન, સાધનો, રમત તથા પંચ સંબંધી નિયમો.

કૌશલ્યો :

1. બેટીંગ, હાફવોલી, ફૂલટોસ, સ્ક્વેરકટ
2. બોલીંગ, હાફવોલી(પેસવોલી), સ્પીન
3. કેચીંગ, ફિલ્ડીંગ-લો બોલ, હાઈ બોલ
4. વિકેટ કીપિંગ
5. રનીંગ બીટવીન ધી વિકેટ

(2) ખેલકૂદ વિભાગ :

રંજનાત્મક રમતો : લીંબુ ચમચો, લંગડી દોડ, લોટમાંથી પૈસા શોધવા, અંજીર ખાવ, ત્રિપગી દોડ, બટાટા દોડ, કોથળા દોડ, દોરડા દોડ, ઘોડાની પૂંછડી, સોયમાં દોરો પરોવવો, સંગીત ખુરશી, આંધળાનો ગોળીબાર, વગેરે પ્રકારની 20 જેટલી રમતો.

દોડ વિભાગ : કૌશલ્યો

1. ટૂંકી દોડ : પ્રસ્થાન - ટૂંકુ પ્રસ્થાન, મધ્યમ, લાંબુ, શરૂઆતનાં કદમો, વિજય રેખા ઓળંગવી, રન થ્રુ, ટોરસો અને સરક પદ્ધતિ તથા ટૂંકી દોડ સંબંધી નિયમો, મેદાન, સાધનો અને પંચ સંબંધી નિયમો.

2. મધ્યમ દોડ : મધ્યમ દોડ સંબંધી નિયમો, મેદાન, સાધનો, સ્પર્ધાઓ અને પંચ સંબંધી નિયમો, કૌશલ્યો - ખડું પ્રસ્થાન, મધ્યમ દોડ કદમો તથા શરીરની રનીંગ સ્થિતિ

3. લાંબી દોડ : નિરાયાસ દોડ અંગેનો ખ્યાલ

કૂદ વિભાગ :

1. લાંબી કૂદ : લાંબીકૂદ સંબંધી નિયમો, મેદાન, સાધનો, સ્પર્ધા , પદ્ધતિઓ તથા પંચ સંબંધી નિયમો

2. ઊંચી કૂદ : ઊંચી કૂદ સંબંધી નિયમો, મેદાન, સાધનો, સ્પર્ધા પદ્ધતિઓ તથા પંચ સંબંધી નિયમો

ફેંક વિભાગ :

1. ગોળા ફેંક : ગોળાફેંક સંબંધી નિયમો, મેદાન, સાધન, સ્પર્ધા તથા પંચ સંબંધી નિયમો.

કૌશલ્યો : પકડ, ઊભણી, સરક, ફેંક, પેરીઓબ્રાઈન પદ્ધતિ અને ડીસ્કો પટ, સમતુલા.

(3) જિમ્નેસ્ટિક્સ અને આસનો :

જિમ્નેસ્ટિક્સ /ફ્લોરએક્સરસાઈઝ :

1. ફોરવર્ડ રોલ, 2. બેકવર્ડ રોલ, 3. ડાઈવ એન્ડ રોલ, 4. જોડ ગુલાંટ, 5. ત્રિગુલાંટ, 6. રેટગુલાંટ, 7. ડૂબકી ગુલાંટ
ફ્લોર એક્સરસાઈઝ: આગે ગુલાંટ, પીછે ગુલાંટ, ડૂબકી ગુલાંટ, સાઈડસ્કેલ, ફ્રન્ટસ્કેલ, વીસીટસ્કેલ,

ક્રમાન, હેડસ્ટેન્ડ, બેઠી ગુલાંટ, કાર્ટવ્હીલ

બીમ એક્સરસાઈઝ(બહેનો) : 1. સ્કવોટ માઉન્ટ 2. સીમ્પલ વોક 3. જમ્પવોક 4. વોક વીથ એક્શન 5. ટર્ન વિથ એક્શન, 6. સિમ્પલ ડીસમાઉન્ટ 7. વુલ્ફ માઉન્ટ, 8. ફંટ સ્કેલ.

વોલ્ટીંગ બોક્સ (બ્રોડ) : 1. એસ્ટ્રાઈડ વોલ્ટ, 2. બીટવીન વોલ્ટ, 3. સાઈડ વોલ્ટ, 4. ફેસ વોલ્ટ, 5. વુલ્ફ વોલ્ટ

પોમેલ હોર્સ(ભાઈઓ) : 1. રાઈટ લેગ સ્વીંગ, 2. લેફ્ટ લેગ સ્વીંગ, 3. લેફ્ટ લેગ સર્કલ, 4. રાઈટ લેગ સર્કલ, 5. રાઈટ એન્ડ લેફ્ટ ફંટ, 6. સીઝર

મલખમ(ભાઈઓ) : 1. સાદી ઉડી, 2. સ્કંધ ઉડી, 3. બગલ ઉડી 4. નરેલ ઉડી 5. તાડાસન 6. સલામી 7. દોહથી ઉડી 8. ઘાણી

યોગાસન : 1. ભુજંગાસન, 2. સલભાસન, 3. ધનુરાસન, 4. વકાસન, 5. પશ્ચિમોત્તાનાસન, 6. સ્વસ્તિકાસન, 7. પદ્માસન, 8. યોગમુદ્રાસન, 9. ઉત્તાનપાદાસન, 10. પર્વતાસન, 11. શવાસન.

(4) કવાયત, કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ વિભાગ :

ડ્રીલ માર્ચીંગ સજાવટ : સાવધાન, વિશ્રામ, આરામ સે, ગિનતી, દાહિને દેખ.

મૂડના- દાહિને મૂડ, બાંયેમૂડ, પીછે મૂડ.

કદમતાલ - બાંયે મૂડ, દાહિને મૂડ, પીછે મૂડ, આગે બઢ

તેજચલ- બાંયેમૂડ, દાહિને મૂડ, પીછે મૂડ, ખુલ્લી લાઈન ચલ અને નિકટ લાઈન ચલ,

આ ક્રિયાઓમાં સમાવિષ્ટ હુકમો સાથે સંપૂર્ણ ડ્રીલમાર્ચીંગ.

ફેન્સી ડ્રીલ માર્ચીંગ : ડંબેલ્સ(બરોડા સીરીઝ) :- 1. ઉંપે નીચે ઠોક, 2. પીછે આગે ઠોક 3. કમર ઝૂક ઠોક, 4. પેટ ગૂઠન ઠોક ચોકેર ઠોક, 5. અડંગા આગે ઠોક, 6. અડંગા બાજુ ઠોક, 7. બાંયે દાહિને ઠોક, 8. ચોકેર ઠોક

કેલેસ્થનિક્સ : 1. માધ્યમિક પી.ટી. ટેબલ, 2. એન.ડી.એસ. ટેબલ, 3. ઓછામાં ઓછા દસ કસરતોવાળું શરીરના દરેક અંગને કસરત મળે તેવું એક પી.ટી. ટેબલ પ્રશિક્ષણાર્થીએ તૈયાર કરવું.

પહિયા : 1. ગલે પે પહિયા, 2. આગે પવિત્રા, 3. પહિયા બાજુ પવિત્રા, 4. પહિયા બાજુ ઝૂક, 5. પહિયા આગે ઝૂક, 6. પહિયા ગલે બેઠક.

ધ્વજ કવાયત : 1. સીના બાજુ હાથ, 2. ઊંપે બાજુ હાથ, 3. તિરછે પવિત્રા, 4. બેઠક ઉપે હાથ, 5. પીછે બાજુ પવિત્રા

હિન્દુસ્તાની લેજમ : 1. ચાર અવાજ, 2. એક જગલ, 3. આંટી લગાવ, 4. પવિત્રા, 5. દોરુખ, 6. આગે ફલાંગ, 7. પીછે ફલાંગ, 8. ગજવેલ, 9. ચંદ્રવટ, 10. ચંદ્રવટ બેઠક, 11. દોમાલ 12. ચોરુખ 13. ચોરુખ બેઠક

લાઠી : 1. સાદી, 2. ઉલ્ટી, 3. મિલ્લત, 4. આગે ફલાંગ, 5. પીછે ફલાંગ, 6. દોહેરીવેલ-1, 7. દોહેરીવેલ-2, 8. દોહેરી વેલ જંગ, 9. દોહેરીવેલ બેઠકજંગ, 10. સલામી-1

(5) વિકાસ કસરતો, લડત, વ્યાયામ, તાલગતિ :

દંડ : સાદા, શેર, મયૂર, પાંવક્સી-1, પાંવક્સી-2, વીંછીદંડ, જોરદંડ.

બેઠક-ખડી : પંજા, સરક, દિશાફેર, પેટઘૂટન, પુટકી-1, પુટકી-2, લહેરી બેઠક.

કુસ્તી(ભાઈઓ) : પવિત્રા, સલામી, ધકેલના પ્રકારો, સામને સે કલાઈ છૂડાના, પટઘુસના. (સંદર્ભ : અવર ફીઝીકલ એક્ટીવીટી - કાંદીવલી)

જમૈયા(બહેનો) : (સાદા જમૈયા), જમૈયા લપેટ, જમૈયા હોંશિયાર, સલામી, આગે ફલાંગ, પીછે ફલાંગ, કંઠ પલટ, કંઠ પલટ બેઠક, ચોમુખી દોહરી, ચો મુખી.

જૂડો : 1. પ્રાથમિક સ્થિતિઓ, 2. પોશ્વર-નેચરલ પોશ્વર અને ડિફેન્સીવ પોશ્વર, 3. હોલ્ડ(કુમી કાતા પકડ), સાદીપકડ(નોર્મલ ગ્રીપ), પટ્ટાની પકડ(બેલ્ટ ગ્રીપ), એડવાન્સ અને રીટ્રીટ(સિન્ટાઈ), 4. સમતોલ તોડવું(કુમશી), 5.

પકડ છોડાવવી એક હાથની પકડ છોડાવવી - એક હાથ પર બે હાથની પકડ છોડાવવી, સામેથી શર્ટની પકડ છોડાવવી, વાળની પકડ છોડાવવી, પાછળથી કમરની પકડ છોડાવવી.

કૌશલ્યો : 1. બ્રેક ફોલ્સ(ઉકેની) પીઠ પર, બાજુપર, 2. ફ્રન્ટફોલ્સ, 3. આગળ (રોલીંગ ફોરવર્ડ), 4. બોડી ડ્રોપ(તોપો તોશી), 5. બેલ્ટડ્રોપ (સંદર્ભ : મેન્યુઅલ ઓફ જુડો - હેરીસન કૃત)

તાલગતિ : અનુકરણો-વિવિધ પશુઓ, પક્ષીઓ, પ્રાણીઓ, વિવિધ અંગો, વિવિધ વર્તનો.

અભિનયો : વિવિધ શ્રમજીવીઓની દિનચર્યા, રોજિંદા જીવનના પ્રસંગો, વાર્તા અભિનય.

અભિનય ગીત(ભાઈઓ-બહેનો) : 1. માછીમાર અંગે, 2. વણઝારા અંગે, 3. ખેતી અંગે, (ગમે તે એક)

વાર્ષિક પ્રવૃત્તિઓ :

૧. રાષ્ટ્રીય તહેવારોની ઉજવણી
૨. આંતરગૃહ સ્પર્ધાનું આયોજન
૩. દશ દિવસનો કાર્યશિબિર
૪. પ્રવાસ પર્યટનનું આયોજન

द्वितीय वर्ष
विभाग 5
शारीरिक शिक्षण कौशल्य क्षेत्र

आ कौशल्यक्षेत्रमां नीयेना पांच विभागोनो समावेश करवामां आव्यो छे.

1. रमत विभाग : छोकी, बास्केटबोल, कूटबोल(भाईओ), हेन्डबोल, बेडमिन्टन(बहेनो).
2. भेलकूट विभाग : रीले द्रोड, विघ्न द्रोड, लंगडी झण कूट, बरछी झेंक, यक झेंक.
3. अंग कसरत(जिम्नेस्टिक्स) अने योगासन विभाग: इलोर अेक्सरसाईज, डोरीजोन्टलबार (भाईओ), पेरेललबार (भाईओ), मलजम(भाईओ), योगासन, भीमअेक्सरसाईज(बहेनो), अन-ईवन बार(बहेनो).
4. क्वायत, सवाँगी व्यायाम(केलेस्थनिकस) अने साधन व्यायाम विभाग : क्वायत, सवाँगी व्यायाम, मगदण, वोन्ड वास, घाटी लेज्जम, लाठी
5. विकास कसरतो, लडत व्यायाम अने तालगति विभाग : कुस्ती(भाईओ), जूडो, जमैया लडत(बहेनो), सूर्यनमस्कार(बहेनो), गियक/नीयक(भाईओ), शयनोत्थान(बहेनो), सतत दंड(भाईओ), रास / लोकनृत्य, गरबो(बहेनो), रास / लोकनृत्य (भाईओ).

1. रमतगमत विभाग :

छोकी - कन्डीशनींग कसरतो, टेकटीक्स, (युक्तिप्रयुक्तिओ), रमत, मेदान, साधनो, रमत तथा पंच कार्य संबंधी नियमो.

कौशल्यो - ड्रीबलींग, डीटींग, स्ट्रेट स्टोपींग, पुशींग(स्ट्रेट पुश), इलीक (स्ट्रेट इलीक), स्कुपींग स्ट्रेट, डोजंग(टेकलींग), बुली, गोलकीपींग

बास्केट बोल - कन्डीशनींग कसरतो, टेकटीक्स, रमत, मेदान, साधनो, रमत तथा पंच कार्य संबंधी नियमो.

कौशल्यो - द्रोड पकडवो, प्लेयर स्टान्स, (प्राथमिक गिभशी) पासिंग (येस्टपास, बाउन्स पास, ओवरहेड पास, साईड आर्म पास, अन्डरहेन्डपास, बेक हेन्डपास, हूकपास) ड्रीबलींग पीवोटिंग, शूटींग (येस्टशोट, ले-अपशोट, ओवरहेड शोट, जम्पशोट), रीबाउन्डींग.

कूटबोल - कन्डीशनींग कसरतो, टेकटीक्स, रमत, मेदान, साधनो, रमत तथा पंच कार्य संबंधी नियमो.

कौशल्यो - ड्रीबलींग पासिंग (ईन साईड पास, आउट साईड पास), थ्रो-ईन, ट्रेपींग (गबडता दडानुं ट्रेपींग, गिया दडानुं ट्रेपींग), कीकींग, (डाइवोली, कुलवोली) ईनस्टेप कीक (लो ड्राईव) हेडींग, शूटींग, डोजींग, गोलकीपींग.

हेन्डबोल - कन्डीशनींग रमतो, टेकटीक्स, रमत, मेदान, साधनो, रमत तथा पंच कार्य संबंधी नियमो.

कौशल्य - द्रोड पकडवो, प्लेयर स्टान्स, ड्रीबलींग, पासिंग येस्ट पास, बाउन्स पास, ओवरहेड पास, साईड आर्म, , अन्डरहेड पास, बेकहेन्ड पास, हूक पास, पीवोटिंग.

शूटींग : ले अप शोट, ओवरहेड शोट, जम्प शोट, रीबाउन्डींग,गोल कीपिंग.

बेडमिन्टन - कन्डीशनींग कसरतो, टेकटीक्स, रमत, मेदान, साधनो, रमत तथा पंच संबंधी नियमो.

कौशल्यो - सर्विस (शोर्ट, लोंग) शोट (ओवर हेड शोट, इोरहेन्ड शोट, बेक हेन्ड शोट), स्मेशींग, ड्रॉप(प्लेसींग).

2. भेलकूट विभाग :

विघ्न द्रोड - कन्डीशनींग कसरतो, साधनो, स्पर्धा अने पंच संबंधी नियमो, (लो हर्ड्स, हाई हर्ड्स)

कौशल्यो - प्रस्थानथी प्रथम हर्डल सुधीना द्रोड कदम, हर्ड्स ओगंगवुं, बे हर्ड्स वय्येना द्रोड कदम, छेल्नुं हर्डल अने विजयरेभा वय्येना द्रोड कदम.

टप्पाद्रोड - कन्डीशनींग कसरतो, मेदान, साधनो, स्पर्धा अने पंच संबंधी नियमो.

કૌશલ્યો - ટપ્પાની પકડ, ટપ્પા બદલ પધ્ધતિઓ (પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ)

લંગડી ફાળ કૂદ - કન્ડીશનીંગ કસરતો, મેદાન, સાધનો, સ્પર્ધા અને પંચ સંબંધી નિયમો

કૌશલ્યો - પેશ કદમી, ઠેક, લંગડી, ફાળ, કૂદ, ઉતરાણ.

બરછી ફેંક - કન્ડીશનીંગ કસરતો, મેદાન, સાધનો, સ્પર્ધા અને પંચ સંબંધી નિયમો

કૌશલ્યો - પકડ (અમેરિકન, ફિનિશ, હંગેરિયન), બરછી વહન (અંડરઆર્મ, ઓવર શોલ્ડર, અણી નીચી, અણી ઉપર), ક્રોસ સ્ટેપીંગ (લંગડી ફાળ અને આંટી), ફેંક, છૂટ, સમતુલા.

ચક્ર ફેંક - કન્ડીશનીંગ કસરતો, મેદાન, સાધનો, સ્પર્ધા અને પંચ સંબંધી નિયમો.

કૌશલ્યો - પકડ, ઊભણી, હાથ ઝોલા, ફીરકી, ફેંક, છૂટ, સમતુલા.

3. જિમ્નેસ્ટિક્સ અને યોગાસન વિભાગ :

ફ્લોર એક્સરસાઈઝ (ભાઈઓ) કૌશલ્યો : ખડી ઉલટ ગુલાંટ, બેઠી ઉલટ ગુલાંટ, કમાન ગુલાંટ આગે (હેન્ડ સ્પ્રીંગ), કમાન ગુલાંટ આગે (બેક લિફ્ટ) હેડ સ્પ્રીંગ, સૂતેલા જોડીદાર પર સ્કંધતોલ ગુલાંટ, મત્સ્ય ગબડ, ત્રિગુલાંટ, ચરખો, રેંટ ગુલાંટ (ડબલરોલ)

હોરીઝોન્ટલબાર (ભાઈઓ) કૌશલ્યો : પુલઅપ્સ, સર્કલ અન્ડર ધી બાર, નેસ્ટ હેંગ, નીઅપ સ્ટાર્ટ, ની સર્કલ, સર્કલ એબોવ ધી બાર, શૂટ ટુ ધી ફ્રન્ટ, ની ડીસ્માઉન્ટ, સ્વીંગ્ઝ, હાફ ટર્ન ઈન સ્વીંગ્ઝ.

પેરેલલ બાર - (ભાઈઓ) - કૌશલ્યો : સ્ટ્રેટ આર્મ રેસ્ટ, ડીપ્સ (નીચક), સ્ટ્રેડલ સીટ, હાફ ટર્ન ટુ સ્ટ્રેડલ સીટ, ફોરવર્ડ માર્ચ ઈન સ્ટ્રેડલ સીટ, ચેસ્ટ બેલેન્સ, શોલ્ડર બેલેન્સ, સ્ક્રૂચેન્જ, ટર્ન ઓવર, સ્ટ્રેડલ ડીસ્માઉન્ટ, સ્વીંગ ડીસ્માઉન્ટ

મલખમ - (ભાઈઓ) - કૌશલ્યો : સોયદોરો, ઉડી, બંદર ઉડી, ઘાણી ઉડી, બગલી ઉડી, મયૂરપંખ ઉડી, દશરંગ ઉડી, હનુમાન પકડ

યોગાસન : હસ્તપાદાસન, તાડાસન, સુમવજાસન, મત્સ્યાસન, પવનમુક્તાસન, વીરાસન, ચકાસન, સર્વાંગાસન, ઉષ્ટ્રાસન, વજાસન, ગરુડાસન, શવાસન.

ફ્લોર એક્સરસાઈઝ : (બહેનો) : ફોરવર્ડ રોલ ટુ સ્પ્લીટ, બેકવર્ડ રોલ ટુ સ્પ્લીટ, કમાન(બ્રિજ), ટી ડ્રોપ, વન લેગ હાઈ હોલ્ડ, હેન્ડ સ્ટેન્ડ વિથ સપોર્ટ.

બીમ એક્સરસાઈઝ (બહેનો) : વન લેગ માઉન્ટ, સ્ટ્રેડલ માઉન્ટ, હોરીઝોન્ટલ સ્ટેન્ડ, વોક વીથ એક્શન, સ્ટ્રેટ આર્મ માઉન્ટ, ટી સ્કેલ, વી સીટ, વન લેગ હોલ્ડ હાઈ, વન ની બેન્ડ બેલેન્સ.

અન ઈવનબાર - બહેનો : સ્ટ્રેટ આર્મ સપોર્ટ અથવા હેંગ ઓન હાઈબાર સપોર્ટ, ક્રોસ સીટ, વી સીટ, વન લેગ સ્કવોટ બેલેન્સ, વન લેગ ઓવર ધી હાઈબાર, સ્ટ્રેડલ સ્કેલ, ટી સ્કેલ, હેન્ડ સ્ટેન્ડ એન્ડ કમ ઓવર હાઈબાર, સ્વાન સપોર્ટ, કમ ઓવર લો બાર, (શૂટ ઓવર લો બાર) વન લેગ બાઉન્સ અપ, ફોરવર્ડ રોલ, સિમ્પલ ડિસ માઉન્ટ

4. ક્વાયત, કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ :

(અ) ક્વાયત - 1. તેજયલ, બાંયે દાહિને અને પીછે મૂડ, 2. દોડ કે ચલ (બાંયે દાહિને અને પીછે મૂડ), 3. ધીરે ચલ (બાંયે, દાહીને અને પીછે મૂડ), 4. સેરીમોનીયલ પરેડ (સેલ્યુટ સામે, દાહિને)

(બ) કેલેસ્થનિક્સ : ૧.-રશિયન પી.ટી. ટેબલ, 2. એથ્લેટિક્સ પી.ટી. ટેબલ. 3. ઓછામાં ઓછા દશ કસરતોવાળું શરીરના દરેક અંગને કસરત મળે તેવું એક પી.ટી. ટેબલ પ્રશિક્ષણાર્થી તૈયાર કરશે.

(ક) સાધન વ્યાયામ :

મગદળ- 1. ઝોલે હાથ 2. સીના 3. એકેરી શિરી સીધે 4. દોહેરી શિરી સીધે 5. બાહુ એક, 6. બાહુ દો 7. એકેરી વજેદાર સીધે, 8. દોહેરી વજેદાર સીધે.

વોન્ડ- 1. આગેબાજુ પાંચ, 2. પીછે આગે પાંચ, 3. બાજુ પાંચ આંટી લગાવ, 4. આગે પાંચ કમરઝૂક, 5. પીછે પાંચ પેઢી તાણ, 6. બાજુપાંચ કમરઝૂક.

વાંસ- 1. આગે વાંસ, 2. ઉપે વાંસ, 3. બાજુ વાંસ, 4. બાજુ આગે વાંસ, 5. ઝોલે વાંસ, 6. બાજુ પવિત્રા, 7. બગલ વાંસ, 8. બેઠક વાંસ 9. બાજુ ઝૂક.

ઘાટી લેજીમ - ચાર અવાજ, આઠ અવાજ, બેઠક અવાજ, આગે પાંવ,બેઠક પવિત્રા, બેઠક આગે પાંવ, ઉચક પવિત્રા, કૂદન પવિત્રા, આધા ચક્કર, પા ચક્કર, આગે સરક, ગાંધી બેઠક, હૂલ દાવ, હૂલ બેઠક
લાઠી - સલામી -દો, આગે પીછે સલામી, આણી, દોહેરી આણી, ચોમુખી આણી, જંગમૂહ, પવિત્રા જંગમૂહ, ચોખના

5. વિકાસ કસરતો અને લડત વ્યાયામ અને તાલગતિ :

કુસ્તી(ભાઈઓ) - ધોબી પછાડ, દસ્તી દોનો બાજુ, જોળી, બેઠા દશરંગ, બેઠી ટાંગ, ધિસ્સા, કલાજંગ, રોખ
જમૈયા લડત - નમસ્તે, દેવ પકડ, શિરઘા સામે રક્ષણ - 1. કોણી જોર શિર ઘા સામે રક્ષણ, 2. ગરદન બંધ શિરઘા સામે રક્ષણ, 3. કોણી ઉલ્ટા તમાચાના ઘા સામે રક્ષણ, મરોડ, એક શિરઘા સામે રક્ષણ, 4. ગલાબંધ શિર ઘા સામે રક્ષણ.

તાલગતિ : રાસ/લોકનૃત્ય (ભાઈઓ), રાસ/ગરબો (બહેનો),

શયનોત્થાન : (બહેનો) - નિયમ મુજબ સતત 3 મીનીટ સુધી કરવા.

ઉચક : (ઓવર હેન્ડ ગ્રીપ) નિયમ મુજબ જેટલા વધારે થાય તેટલા.

જૂડો: ફ્લોરીંગ ડ્રોપ (ઉકી ચોતાશી), આઉટર રીપીંગ (ઓશો તો ગારી), શોલ્ડર થ્રો(સીમોયનામે, ધોબીપછાડ), ઈતર રીપીંગ(સાઉચીગીરી), હીપ થ્રો (ઓગાશી), સ્ટેન્ડ થ્રો (તો તોય નામે), લોઈન વ્હીલ(કોસી ગુસ્સા), શોલ્ડર વ્હીલ (કાતા ગુરમા), સ્કાઈ હોલ્ડ (કેશાગતામી), કોસ આર્મ લોડ (જુજતામી)

વાર્ષિક પ્રવૃત્તિઓ :

1. રાષ્ટ્રીય તહેવારોની ઉજવણી
2. આંતરગૃહસ્પર્ધા આયોજન
3. દસ દિવસનો કાર્યશિબિર
4. પ્રવાસ-પર્યટન

વિભાગ - 6
અભ્યાસક્રમના અમલીકરણનું આયોજન અને મૂલ્યાંકન

- 6.1. કામના દિવસો અને તેની ફાળવણી
- 6.2. તાસની ફાળવણી
- 6.3. પરીક્ષા યોજના :
 - 6.3.1 : આંતરિક મૂલ્યાંકન
 - 6.3.2 : બાહ્ય મૂલ્યાંકન
 - (1) લેખિત પરીક્ષા
 - (2) પ્રાયોગિક પરીક્ષા
 - (3) ક્રિયાત્મક પરીક્ષા
- 6.4. પરીક્ષામાં બેસવા માટેની પાત્રતા
- 6.5. પરીક્ષામાં પાસ થવાનાં ધોરણો
- 6.6. કૃપાગુણનો લાભ
- 6.7. ડુપ્લીકેટ ગુણપત્રક તથા પ્રમાણપત્ર
- 7.8. ઉત્તરવહીના ગુણની ફેરચકાસણી
- 6.9. પરીક્ષા ફીનું ધોરણ

6.1 કામના દિવસો અને તેની ફાળવણી

વર્ષમાં જાહેર રજાના દિવસો અને રવિવાર (વેકેશનના રવિવાર સિવાય) બાદ કરતાં નીચે દર્શાવ્યા મુજબ મહાવિદ્યાલય લગભગ 180 દિવસ કામ કરશે.

1. શૈક્ષણિક શિબિર	-	10
2. પ્રવાસ અને પર્યટન	-	03
3. પરીક્ષાઓ અને સંસ્કાર કાર્યક્રમો	-	17
4. વર્ગશિક્ષણ અને પ્રાયોગિક શિક્ષણ કાર્ય	-	180
કુલ	-	<u>210</u>

મહાવિદ્યાલયોમાં શિક્ષણકાર્ય દર સમાહે છ દિવસ રહેશે. શનિવાર સિવાય દરરોજ ત્રણ બેઠકો(સેશન્સ) રહેશે. પહેલી બેઠક 2 કલાક 15 મિનિટ રહેશે. બીજી અને ત્રીજી બેઠક, દરેક બેઠક બે કલાકની રહેશે. આમ કુલ 6 કલાક 15 મિનિટ કાર્ય સમય રહેશે. શનિવારે બે બેઠકો રહેશે.

મહાવિદ્યાલયમાં છાત્રવાસ ફરજિયાત રહેશે.

6.2 તાસની ફાળવણી

શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલયમાં તાસની ફાળવણી નીચે મુજબ રહેશે.

મેદાની પ્રવૃત્તિના તાસ :

સોમવારથી શુક્રવાર દિન 5 × 5 તાસ	= 25	
શનિવારના તાસ	= 03	કુલ : 28

વર્ગશિક્ષણ :

સોમવારથી શુક્રવાર દિન 5 × 4 તાસ	= 20	
શનિવારના તાસ	= 03	કુલ : 23
		કુલ : 51

પ્રથમ વર્ષ			દ્વિતીય વર્ષ		
પેપર નંબર	વિષય	તાસ સંખ્યા	પેપર નંબર	વિષય	તાસ સંખ્યા
1	કેળવણી અને મનોવિજ્ઞાન	3	1	શાળા સંચાલન અને પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો	3
2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન	3	2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન	3
3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ	3	3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ	3
4	ગણિત શિક્ષણ	3	4	ગણિત શિક્ષણ	3
5	પર્યાવરણ શિક્ષણ	3	5	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણ	3
6	માનવ શરીર અને વ્યાયામ	3	6	સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને રમત ચિકિત્સા વિજ્ઞાન	3
7	પંચકાર્ય અને રાહબરી	3	7	પંચકાર્ય અને રાહબરી	3
8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા	2	8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા	2
	મેદાની પ્રવૃત્તિના તાસ	28		મેદાની પ્રવૃત્તિના તાસ	28
કુલ :		51	કુલ :		51

તા.ક. સંસ્થાની જરૂરિયાતના સંદર્ભમાં આચાર્યશ્રી તાસના આ માળખામાં સામાન્ય ફેરફાર કરી શકશે.

6.3 5 પરીક્ષા યોજના

શારીરિક શિક્ષણ પ્રમાણપત્ર - સી.પી.એડ્. ની પ્રથમ વર્ષ અને દ્વિતીય વર્ષની વાર્ષિક પરીક્ષા રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ લેશે.

દ્વિતીય વર્ષની પરીક્ષા પાસ કરનાર ઉમેદવારને શારીરિક શિક્ષણ પ્રમાણપત્ર એનાયત કરવામાં આવશે.

6.3.1 આંતરિક મૂલ્યાંકન

પ્રથમ અને દ્વિતીય વર્ષ માટે આંતરિક મૂલ્યાંકનમાં નીચેની બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. આંતરિક મૂલ્યાંકન દર્શાવેલ માળખા પ્રમાણે કરવાનું રહેશે. પાસ થવા માટે ઓછામાં ઓછા 50 ટકા ગુણ મેળવવાના રહેશે. આંતરિક મૂલ્યાંકન કાર્યમાં આચાર્યશ્રી, અધ્યાપકગણ તથા ગૃહપતિ/ગૃહમાતા સહભાગી થશે.

ક્રમ	વિષય	પ્રથમ વર્ષ કુલ ગુણ	દ્વિતીય વર્ષ કુલ ગુણ
1	શિક્ષણક્ષેત્ર પરિશિષ્ટ - 1 મુજબ	120	120
2	શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય ક્ષેત્ર પરિશિષ્ટ - 2 મુજબ	100	100
3	વર્ષ દરમિયાનનું શિક્ષણ કાર્ય પરિશિષ્ટ - 3 મુજબ	80	80
કુલ :		300	300

6.3.2 બાહ્ય મૂલ્યાંકન

બાહ્ય મૂલ્યાંકનના ત્રણ ક્ષેત્રો રહેશે.

- (૧) પ્રાયોગિક પરીક્ષા
- (૨) શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય ક્ષેત્ર ક્રિયાત્મક પરીક્ષા
- (૩) લેખિત પરીક્ષા

દરેક ક્ષેત્રમાં પાસ થવા માટે ઓછામાં ઓછા 50 ટકા ગુણ મેળવવાના રહેશે.

6.3.2 (1) પ્રાયોગિક પરીક્ષા - (પ્રથમ વર્ષ અને દ્વિતીય વર્ષ) : દરેક વર્ષના 400 ગુણ

પ્રાયોગિક શિક્ષણ કાર્ય વાર્ષિક પાઠ (બે)	કુલ ગુણ
- શારીરિક શિક્ષણ પ્રાયોગિક પાઠ	50
- સાદો પાઠ	50
- શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય ક્ષેત્ર ક્રિયાત્મક પરીક્ષા	400
આ સાથેના પરિશિષ્ટમાં દર્શાવ્યા મુજબ	
કુલ	500

6.3.2 (૨) લેખિત પરીક્ષા

લેખિત પરીક્ષા :

પ્રથમ વર્ષ			દ્વિતીય વર્ષ		
પ્રશ્ન પત્ર	વિષય	ગુણ	પ્રશ્ન પત્ર	વિષય	ગુણ
1	કેળવણી અને મનોવિજ્ઞાન (૧) કેળવણીની આધાર શીલાઓ (ગુણ : 50) (૨) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન (ગુણ : 50)	100	1	શાળા સંચાલન અને પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો (૧) શાળા સંચાલન(ગુણ : 50) (૨) પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રશ્નો અને પ્રવાહો(ગુણ : 50)	100
2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન શિક્ષણ વ્યવહાર (ગુણ : 50) મૂલ્યાંકન (ગુણ : 50)	100	2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન શિક્ષણ વ્યવહાર (ગુણ:40) મૂલ્યાંકન (ગુણ:60)	100
3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ	100	3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ	100
4	ગણિત શિક્ષણ	100	4	ગણિત શિક્ષણ	100
5	પર્યાવરણ શિક્ષણ	100	5	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણ	100
6	માનવ શરીર અને વ્યાયામ	100	6	સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને રમત ચિકિત્સા અને રાહબરી	100
7	પંચકાર્ય અને રાહબરી	100	7	પંચકાર્ય અને રાહબરી	100
8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા	50	8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા	50
	કુલ ગુણ :	750		કુલ ગુણ :	750

6.3.2 (3) શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય ક્ષેત્ર ક્રિયાત્મક પરીક્ષા
પ્રથમ વર્ષ

કુલ ગુણ : 400

જૂથ : 1	રમતો (એક રમતના ૨૦ ગુણ. કુલ ચાર રમતો)	કુલ ગુણ : 80
	- પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્ય (દરેકના ૫ ગુણ)	10 ગુણ
	- પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનું એક કૌશલ્ય	5 ગુણ
	- સમગ્ર રમતના	5 ગુણ
		20 ગુણ (એક રમતના)

જૂથ : 2	ખેલકૂદ	કુલ ગુણ : 85
	1. ચાર કસોટીઓ	40 ગુણ
	૨. સ્ટાઈલના (ત્રણ શૈલી × ૧૫ ગુણ) દરેક સ્ટાઈલમાં પરીક્ષાર્થીએ બતાવેલ એક શૈલીના- 8ગુણ પરીક્ષકે તે શૈલી પર પૂછેલા પ્રશ્નોના - 7 ગુણ	45 ગુણ

જૂથ : 3	જિમ્નેસ્ટિક અને આસનો	કુલ ગુણ : 80
	1. ફ્લોર એક્સરસાઈઝ પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ દાવ (દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	૨. વોલ્ટીંગ બોક્સ (બ્રોડ) અથવા પોમેલ હોર્સ પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્યો (દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે કૌશલ્ય(દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 8 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	3. મલખમ (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 8 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	4. બેલેન્સીંગ બીમ (બહેનો) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	5. યોગાસન પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ આસનો (દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે આસનો (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ

જૂથ : 4	કવાયત, કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ	કુલ ગુણ : 80
	1. ડ્રીલ એન્ડ માર્ચિંગ ડ્રીલ	10 ગુણ
	માર્ચિંગ	10 ગુણ
		કુલ : 20 ગુણ

ડ્રીલ અને માર્ચિંગ પરીક્ષામાં 15 થી ઓછા નહિ અને 30 થી વધુ નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વશક્તિ ઉપરથી કરવું.

2. કેલેસ્થનિક્સ પરીક્ષકની પસંદગીનું એક માસ પી.ટી. ટેબલ પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે પી.ટી. ટેબલ(દરેકના 5 ગુણ)	10 ગુણ 10 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
--	----------------------------------

દરેક ટેબલમાં ઓછામાં ઓછી આઠ કસરતો હોવી જોઈએ. આ પરીક્ષા 10 થી ઓછા નહિ અને 18 થી વધારે નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વ શક્તિ ઉપરથી કરવું.

3. હિન્દુસ્તાની લજમ પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલ્લત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
---	--

4 લાઠી : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલ્લત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
જૂથ : 5 તાલગતિ, લડત અને વિકાસ કસરતો	કુલ ગુણ : 75
1. અભિનય ગીત (ભાઈઓ અને બહેનો) : 12 થી 20 પરીક્ષાર્થીની ટુકડીમાં અભિનય ગીત રજૂ કરવાનું રહેશે.	15 ગુણ
2. જમૈયા (બહેનો) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ	06 ગુણ 04 ગુણ કુલ 10 ગુણ
3. કુસ્તી (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
4. જૂડો (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
જૂડો (બહેનો) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ)	08 ગુણ

	પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
	5. દંડ પ્રકાર (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દંડ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દંડ (દરેકના 2 ગુણ)	06 ગુણ 04 ગુણ કુલ : 10 ગુણ
	6. બેઠક પ્રકાર (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીની બે બેઠકો (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીની બે બેઠકો (દરેકના 2 ગુણ)	06 ગુણ 04 ગુણ કુલ : 10 ગુણ
	7. સૂર્યનમસ્કાર (બહેનો) : સતત 24 સૂર્યનમસ્કાર સુયોગ્ય સ્થિતિ, ગતિ તથા સાતત્ય (ઓછામાં ઓછા 20 સૂર્યનમસ્કાર કરનારને પ્રમાણમાં ગુણ આપવા)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
	8. ઉચક-નીચક (ભાઈઓ) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું	10 ગુણ
	9. શયનોત્થાન (બહેનો) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું.	10 ગુણ

દ્વિતીય વર્ષ

જૂથ : 1	રમતો (કુલ-૪, દરેકના ૨૦ ગુણ) તેથી $૨૦ \times ૪ = ૮૦$	કુલ ગુણ : 80
	- પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્ય (દરેકના ૫ ગુણ) - પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનું એક કૌશલ્ય - સમગ્ર રમતના કુલ :	10 ગુણ 5 ગુણ 5 ગુણ 20 ગુણ
જૂથ : 2	ખેલકૂદ	કુલ ગુણ : 85
	1. ચાર કસોટીઓ (દરેક ના ૧૦ ગુણ)	40 ગુણ
	૨. સ્ટાઈલના (કુલ ત્રણ, દરેકના 15 ગુણ) દરેક સ્ટાઈલમાં પરીક્ષાર્થીએ બતાવેલ એક શૈલીના 08 ગુણ પરીક્ષકે તે શૈલી પર પૂછેલા પ્રશ્નો 07 ગુણ	45 ગુણ
	કુલ	15 ગુણ
જૂથ : 3	જિમ્નેસ્ટિક અને આસનો	કુલ ગુણ : 80
	1. ફ્લોર એક્સરસાઈઝ પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ દાવ (દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	૨. સીંગલબાર/ડબલબાર, અનઈવનબાર પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્યો (દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે કૌશલ્ય (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 8 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	3. મલખમ :	

	પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 8 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	4. બેલેન્સીંગ બીમ (બહેનો) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	5. યોગાસન પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ આસનો. દરેકના 4 ગુણ. પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે આસનો. દરેકના 4 ગુણ.	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
જૂથ : 4	કવાયત, કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ	કુલ ગુણ : 80
	1. ડ્રીલ એન્ડ માર્ચિંગ ડ્રીલ અને માર્ચિંગ સેરીમોનિયલ પરેડ	10 ગુણ 10 ગુણ કુલ : 20 ગુણ

ડ્રીલ અને માર્ચિંગ પરીક્ષામાં 15 થી ઓછા નહિ અને 30 થી વધુ નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વશક્તિ ઉપરથી કરવું.

	2. કેલેસ્થનિક્સ રશિયન પી.ટી. ટેબલ/ એથલેટિક્સ પી.ટી.ટેબલ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે પી.ટી. ટેબલ (દરેકના 5 ગુણ)	10 ગુણ 10 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
--	---	----------------------------------

દરેક ટેબલમાં ઓછામાં ઓછી 10 કસરતો હોવી જોઈએ. આ પરીક્ષા 10 થી ઓછા નહિ અને 18 થી વધારે નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વ શક્તિ ઉપરથી કરવું.

	3. ઘાટી લેજમ પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલ્લત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
	4 લાઠી : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલ્લત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
જૂથ : 5	તાલગતિ, લડત અને વિકાસ કસરતો	કુલ ગુણ : 75
	1. લોકનૃત્ય/ રાસ (ભાઈઓ) : 12 થી 20 પરીક્ષાર્થીની ટુકડીમાં આ પ્રવૃત્તિઓ રજૂ કરવાની રહેશે.	20 ગુણ
	2. બહેનો :	

	ગરબો/રાસ	20 ગુણ
	3. કુસ્તી (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
	4. જૂડો (ભાઈઓ અને બહેનો) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
	5. સૂર્યનમસ્કાર (બહેનો) : સતત 20 સૂર્યનમસ્કાર સુયોગ્ય સ્થિતિ, ગતિ તથા સાતત્ય (ઓછામાં ઓછા 16 સૂર્યનમસ્કાર કરનારને પ્રમાણમાં ગુણ આપવા)	10 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
	6. ઉચક-નીચક (ભાઈઓ) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું	10 ગુણ
	7. શયનોત્થાન (બહેનો) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું.	10 ગુણ
	8. જમૈયા (બહેનો) પરીક્ષકની પસંદગીનો એક દાવ પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	05 ગુણ 05 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
	9. સતત દંડ (ભાઈઓ) : સતત 45 દંડ (ઓછામાં ઓછા 30 દંડ થવા જોઈએ)	15 ગુણ

6.3.3 પરીક્ષામાં બેસવા માટેની પાત્રતા :

1. ઉમેદવારે સરકાર માન્ય કે સરકારી શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલયમાં દર વર્ષે ઓછામાં ઓછા 180 દિવસો હાજર રહીને નિયત અભ્યાસક્રમ પૂરો કરેલો હોવો જોઈએ.
2. ઉમેદવારે શિક્ષણ, શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય શિક્ષણ, પ્રાયોગિક પાઠો, અને અભ્યાસક્રમમાં નિયત કરેલ વાર્ષિક કામ - જથ્થો સંતોષકારક રીતે પૂર્ણ કરેલો હોવો જોઈએ.
3. ઉમેદવારે બંને વર્ષમાં સ્વતંત્ર રીતે પહેલા અને બીજા વર્ષનું નિયત કરેલ વાર્ષિક કામ - જથ્થો તથા હાજરીના નિયત કરેલા દિવસો પૂરા કરવાના રહેશે.
4. બંને વર્ષમાં ખૂટતી હાજરીને કારણે કોઈપણ ઉમેદવાર જે તે વર્ષની લેખિત પરીક્ષામાં ઉપસ્થિત ન થઈ શકે અથવા જે તે વર્ષમાં કોઈ ઉમેદવારની ખૂટતી હાજરી માફ ન થઈ શકે અને / અથવા નિયત વાર્ષિક કામ/જથ્થો પૂરો ન કરી શકે તો તેને પરિણામે તે વર્ષની પરીક્ષામાં ઉપસ્થિત થઈ શકે નહીં તો તેવા સંજોગોમાં ઉમેદવાર દર્શાવેલ નિયત વાર્ષિક કામ / જથ્થો અને / અથવા ખૂટતી હાજરીના દિવસો તરતના પછીના વર્ષમાં પૂરા કરીને જ વર્ષમાં પરીક્ષામાં ઉપસ્થિત થઈ શકશે.

6.3.4 પરીક્ષામાં પાસ થવાના ધોરણો

1. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે લેખિત પરીક્ષા અને પ્રાયોગિક પરીક્ષામાં દર્શાવેલ પ્રશ્નપત્રમાં તેમજ આંતરિક મૂલ્યાંકનમાં પાસ થવાનું ધોરણ 50 ટકા નું રહેશે.
2. શિક્ષણક્ષેત્રમાં દરેક પ્રશ્નપત્રમાં શારીરિક શિક્ષણ કૌશલ્ય ક્ષેત્ર અને પ્રાયોગિક પાઠોમાં પાસ થવા 50 ટકા ગુણ મેળવવાના રહેશે.
3. પરીક્ષામાં નાપાસ ઉમેદવારે લેખિત પરીક્ષામાં જે પ્રશ્નપત્રમાં ઉત્તીર્ણ હોય તે પ્રશ્નપત્રમાં તેને મુક્તિનો લાભ મળી શકશે. તે જ રીતે પ્રાયોગિક પરીક્ષા(પાઠ અને ક્રિયાત્મક વિભાગ)માં 50 ટકા થી વધુ ગુણ મેળવ્યા હશે તો તેને મુક્તિનો લાભ મળી શકશે.
4. આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ અને બોર્ડની જાહેર પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના કુલ ગુણ પરથી પાસ થવાનો વર્ગ નક્કી થશે.
5. પહેલાં વર્ષ અને બીજા વર્ષમાં મેળવેલ કુલ ગુણ (આંતરિક બાહ્ય ગુણ) પરથી બીજા વર્ષનું સમગ્ર પરિણામ નક્કી થશે.
6. 70 ટકા કે તેથી વધુ ગુણ મેળવનાર ઉમેદવાર વિશેષ યોગ્યતા મેળવશે. 60 ટકા કે તેથી વધુ ગુણ મેળવનાર પ્રથમ વર્ગ મેળવશે અને 50 ટકા કે તેથી વધુ ગુણ મેળવનાર બીજો વર્ગ મેળવશે. પાસ થવાનું ધોરણ 50 ટકા છે.

6.3.5 કૃપાગુણનો લાભ

1. પહેલા અને બીજા વર્ષની લેખિત પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થવા માટે ખૂટતા ગુણ ઉમેદવારે લેખિત પરીક્ષામાં મેળવેલ 50 ટકા ગુણથી વધારાના દરેક ટકા દીઠ એક ગુણ લેખે વધુમાં વધુ 15 ગુણની મર્યાદામાં વધુમાં વધુ બે વિષયોમાં ખૂટતા ગુણની મર્યાદામાં ઉમેરીને કૃપાગુણનો લાભ આપવામાં આવશે. કૃપાગુણથી પાસ થનાર ઉમેદવારનો પાસ વર્ગ (બીજો વર્ગ) ગણાશે.
2. આ ઉમેરાયેલા કૃપાગુણનો ઉલ્લેખ ગુણપત્રકમાં અલગ કરવામાં આવશે નહીં. પરંતુ જે વિષયમાં કૃપાગુણ ઉમેરવામાં આવ્યા હોય તે વિષયના ગુણ આગળ ફૂદડી (નિશાન) કરવામાં આવશે.
3. મુક્તિ રાખી પરીક્ષા આપનાર ઉમેદવારને કૃપાગુણનો લાભ મળી શકશે નહિ. બધા જ વિષયો સાથે પુનઃ પરીક્ષા આપનાર ઉમેદવારને જ કૃપાગુણનો લાભ મળશે.

6.3.6 ડુપ્લિકેટ માર્કશીટ તથા સર્ટિફિકેટ

ડુપ્લિકેટ માર્કશીટ તથા ડુપ્લિકેટ સર્ટિફિકેટ કાઢી આપવાની અરજી જે તે શા.શિ.મ.ના આચાર્ય મારફતે રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડને કરવાની રહેશે.

6.3.7 ઉત્તરવહીના ગુણની ફેરવકાસણી

બંને વર્ષના ઉમેદવાર જે વિષયની ઉત્તરવહીના ગુણની ફેરવકાસણી કરવા ઈચ્છતા હોય તેમણે પરિણામ બહાર પાડ્યાની તારીખથી 30 દિવસ સુધીમાં જે તે શા.શિ.મ. ના આચાર્યશ્રી મારફતે રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડને તે અંગેની અરજી નિયત ફી સાથે કરવાની રહેશે.

6.3.8 ફી નું ધોરણ

ફી નું ધોરણ સરકારશ્રીના વખતોવખતના નિયમોને આધિન રહેશે.

આંતરિક મૂલ્યાંકન
પરિશિષ્ટ - 1

શિક્ષણક્ષેત્ર:

પ્રથમ વર્ષ					દ્વિતીય વર્ષ				
પ્રશ્ન	વિષય	કસોટીનો ગુણ	એસાઈ- મેન્ટના ગુણ	કુલ	પ્રશ્ન	વિષય	કસોટીનો ગુણ	એસાઈ- મેન્ટના ગુણ	કુલ
1	કેળવણી અને મનોવિજ્ઞાન	5	5	10	1	શાળા સંચાલન અને પ્રાથમિક શિક્ષણના પ્રવર્તમાન પ્રવાહો	5	5	10
2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન	5	5	10	2	શિક્ષણ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન	5	5	10
3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ	5	5	10	3	ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ	5	5	10
4	ગણિત શિક્ષણ	5	5	10	4	ગણિત શિક્ષણ	5	5	10
5	પર્યાવરણ શિક્ષણ	5	5	10	5	વિજ્ઞાન શિક્ષણ	5	5	10
6	માનવશરીર અને વ્યાયામ	5	5	10	6	સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને રમત ચિકિત્સા વિજ્ઞાન	5	5	10
7	પંચકાર્ય અને રાહબરી	5	5	10	7	પંચકાર્ય અને રાહબરી	5	5	10
8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા પ્રાયોગિક	50 (પ્રા.)	0	50	8	કમ્પ્યુટર વિદ્યા પ્રાયોગિક	50 (પ્રા.)	0	50
					9				
	કુલ			120					120

સી.પી.એડ. - પ્રથમ વર્ષ
કૌશલ્ય ક્ષેત્ર : આંતરિક અને બાહ્ય (વાર્ષિક)ગુણ વિભાજન યોજના

પરિશિષ્ટ-2

કૌશલ્યક્ષેત્રના જૂથ પ્રમાણે કુલ ગુણ

જૂથ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	20	80
2	20	85
3	20	80
4	20	80
5	20	75
કુલ :	100	400

જૂથ - 1 રમતો :

ક્રમ	રમતો	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	કબડ્ડી	5	20
2	ખોખો	5	20
3	વોલીબોલ	5	20
4	ક્રિકેટ	5	20
	કુલ :	20	80

જૂથ - 2 એથ્લેટિક્સ :

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	100 મી. દોડ	5	10
2	લાંબી કૂદ	5	10
3	ગોળાફેક	5	10
4	ઊંચીકૂદ	5	10
5	દોડ-શૈલી	-	15
6	કૂદ-શૈલી	-	15
7	ફેક-શૈલી	-	15
8	કુલ :	20	85

જૂથ - 3 જિમ્નેસ્ટિક્સ :

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ		બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ	
		ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો
1	ફ્લોર એક્સરસાઈઝ	5	5	20	20
2	વોલ્ટીંગ બોક્સ પોમેલ હોર્સ	5	5	20	20
3	મલખમ	5	-	20	-
4	બેલેન્સીંગ બીમ	-	5	-	20
5	યોગાસન	5	5	20	20
	કુલ :	20	20	80	80

જૂથ - 4 : ડ્રીલ માર્ચીંગ, કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	ડ્રીલ માર્ચીંગ	5	20
2	કેલેસ્થનિક્સ	5	20
3	હિન્દુસ્તાની લેઝીમ	5	20
4	લાઠી	5	20
	કુલ :	20	80

જૂથ - 5 : તાલગતિ, લડત અને વિકાસ કસરતો

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ		બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ	
		ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો
1	અભિનય ગીત	5	5	15	15
2	જમૈયા	-	5	-	10
3	કુસ્તી	5	-	15	-
4	જૂડો	5	5	15	20
5	દંડ પ્રકાર	-	-	10	-
6	બેઠક પ્રકાર	-	-	10	-
7	સૂર્ય નમસ્કાર	-	-	-	20
8	ઊંચક	5	-	10	-
9	શયનોત્થાન	-	5	-	10
	કુલ :	20	20	75	75

સી.પી.એડ. - દ્વિતીય વર્ષ
કૌશલ્ય ક્ષેત્ર :આંતરિક અને બાહ્ય (વાર્ષિક)ગુણ વિભાજન યોજના

પરિશિષ્ટ-2

કૌશલ્યક્ષેત્રના જૂથ પ્રમાણે કુલ ગુણ

જૂથ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	20	80
2	20	85
3	20	80
4	20	80
5	20	75
કુલ :	100	400

જૂથ - 1 રમતો :

ક્રમ	રમતો	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	હોકી	5	20
2	ફૂટબોલ/બેડમિંટન	5	20
3	બાસ્કેટબોલ	5	20
4	હેન્ડબોલ	5	20
	કુલ :	20	80

જૂથ -2 ખેલકૂદ - એથલેટિક્સ

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	200 મી. દોડ	5	10
2	લાંબી કૂદ	5	10
3	ઊંચીકૂદ	5	10
4	ચક/બરછી ફેંક	5	10
5	દોડ-શૈલી	-	15
6	કૂદ-શૈલી	-	15
7	ફેંક-શૈલી	-	15
	કુલ :	20	85

જૂથ - 3 અંગકસરત (જિમ્નેસ્ટિક્સ) અને યોગાસન :

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ		બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ	
		ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો
1	ફ્લોર એકસરસાઈઝ	5	5	20	20
2	મલખમ	5	-	20	-
3	સિંગલ/ડબલ બાર	5	-	20	-
4	અનઈવન બાર	-	5	-	20
5	બીમ	-	5	-	20
6	યોગાસન	5	5	20	20
	કુલ :	20	20	80	80

જૂથ - 4 : ક્વાયત કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ	બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ
1	ટ્રીલ માર્ચીંગ અને સેરેમોનિયલ પરેડ	5	20
2	કેલેસ્થનિક્સ	5	20
3	ઘાટી લેજમ	5	20
4	લાઈ	5	20
	કુલ :	20	80

જૂથ - 5 : તાલગતિ, લડત અને વિકાસ કસરતો

ક્રમ	આઈટમ	આંતરિક મૂલ્યાંકનના ગુણ		બાહ્ય(વાર્ષિક) પરીક્ષાના ગુણ	
		ભાઈઓ	બહેનો	ભાઈઓ	બહેનો
1	રાસ/લોકનૃત્ય (ભાઈઓ) રાસ/ગરબો (બહેનો)	5	5	20	20
2	કુસ્તી	5	-	15	-
3	જૂડો	5	5	15	15
4	સૂર્ય નમસ્કાર	-	-	-	15
5	ઊંચક/નીચક	5	-	10	-
6	શયનોત્થાન	-	5	-	10
7	જમૈયા	-	5	-	15
8	સતત દંડ	-	-	15	-
	કુલ :	20	20	75	75

● વર્ષ દરમિયાનનું શિક્ષણકાર્ય: (6.3.1માં આપેલાં પત્રકના ક્રમાંક 4 મુજબ)

	પ્રથમવર્ષના ગુણ	દ્વિતીયવર્ષના ગુણ
(1) પ્રાયોગિક પાઠ :	50	50
દરેક પાઠનું મૂલ્યાંકન 10ગુણમાંથી કરવું. કુલ 20 પાઠ છે. 20 પાઠ × 10 ગુણ = 200/4 = 50 ગુણ		
(2) પાઠ અવલોકન	30	30
કુલ 30 પાઠો(દાર્શનિક પાઠો સહિત)નું અવલોકન કરવાનું છે. આ કાર્યનું મૂલ્યાંકન નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાને લઈને કરવું. ભાષા શૈલી, સૂઝ, સુલેખન, સ્વચ્છતા, સમગ્રણપ. દરેક પાઠના અવલોકનનું મૂલ્યાંકન 10 ગુણમાંથી કરવું. કુલ-30 અવલોકન × 10 ગુણ = 300/10 = 30 ગુણ		
કુલ :	80	80

**સી.પી.એડ્. પ્રથમ વર્ષ
બાહ્ય પરીક્ષા યોજના
પરિશિષ્ટ - 3**

કૌશલ્ય ક્ષેત્ર પરીક્ષાનું મૂલ્યાંકન

કુલ ગુણ : 400

જૂથ : 1	રમતો - પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્ય (દરેકના ૫ ગુણ) - પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનું એક કૌશલ્ય - સમગ્ર રમતના	કુલ ગુણ : 80 10 ગુણ 5 ગુણ 5 ગુણ
	કુલ :	20 ગુણ
જૂથ : 2	ખેલકૂદ	કુલ ગુણ : 85
	૧. ચાર કસોટીઓ	40 ગુણ
	૨. સ્ટાઈલના દરેક સ્ટાઈલમાં પરીક્ષાર્થીએ બતાવેલ એક શૈલી પરીક્ષકે તે શૈલી પર પૂછેલા પ્રશ્નો	45 ગુણ 08 ગુણ 07 ગુણ
	કુલ	15 ગુણ
જૂથ : 3	જિમ્નાસ્ટિક અને આસનો	કુલ ગુણ : 80
	1. ફ્લોર એક્સરસાઈઝ પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ દાવ (દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	૨. વોલ્ટીંગ બોક્સ (બ્રોડ) અથવા પોમેલ હોર્સ પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્યો(દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે કૌશલ્ય(દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 8 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	3. મલખમ (ભાઈઓ) :	

	પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 8 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	4. બેલેન્સીંગ બીમ (બહેનો) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 6 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
	5. યોગાસન પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ આસનો(દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે આસનો (દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ 20 ગુણ
જૂથ : 4	કવાયત, કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ	કુલ ગુણ : 80
	1. ડ્રીલ એન્ડ માર્ચિંગ ડ્રીલ માર્ચિંગ	10 ગુણ 10 ગુણ કુલ : 20 ગુણ

ડ્રીલ અને માર્ચિંગ પરીક્ષામાં 15 થી ઓછા નહિ અને 30 થી વધુ નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વશક્તિ ઉપરથી કરવું.

	2. કેલેસ્થનિક્સ પરીક્ષકની પસંદગીનું એક માસ પી.ટી. ટેબલ પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે પી.ટી. ટેબલ દરેકના 5 ગુણ	10 ગુણ 10 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
--	--	----------------------------------

દરેક ટેબલમાં ઓછામાં ઓછી આઠ કસરતો હોવી જોઈએ. આ પરીક્ષા 10 થી ઓછા નહિ અને 18 થી વધારે નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વ શક્તિ ઉપરથી કરવું.

	3. હિન્દુસ્તાની લજમ પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલ્લત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
	4 લાઠી : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલ્લત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
જૂથ : 5	તાલગતિ, લડત અને વિકાસ કસરતો	કુલ ગુણ : 75
	1. અભિનય ગીત : 12 થી 20 પરીક્ષાર્થીની ટુકડીમાં અભિનય ગીત રજૂ કરવાનું રહેશે.	15 ગુણ

2. જમૈયા (બહેનો) પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ	06 04 કુલ : 10 ગુણ
3. કુસ્તી (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
4. જૂડો (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
જૂડો (બહેનો) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
5. દંડ પ્રકાર (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દંડ(દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દંડ(દરેકના 2 ગુણ)	06 ગુણ 04 ગુણ કુલ : 10 ગુણ
6. બેઠક પ્રકાર (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીની બે બેઠકો(દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીની બે બેઠકો(દરેકના 2 ગુણ)	06 ગુણ 04 ગુણ કુલ : 10 ગુણ
7. સૂર્યનમસ્કાર (બહેનો) : સતત 24 સૂર્યનમસ્કાર સુયોગ્ય સ્થિતિ, ગતિ તથા સાતત્ય (ઓછામાં ઓછા 20 સૂર્યનમસ્કાર કરનારને પ્રમાણમાં ગુણ આપવા)	12 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
8. ઉચક-નીચક (ભાઈઓ) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું	10 ગુણ
9. શયનોત્થાન (બહેનો) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું.	10 ગુણ

સી.પી.એડ્. દ્વિતીય વર્ષ
બાહ્ય પરીક્ષા યોજના

કૌશલ્ય ક્ષેત્ર પરીક્ષાનું મૂલ્યાંકન

કુલ ગુણ : 400

જૂથ : 1	રમતો	કુલ ગુણ : 80
	- પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્ય (દરેકના ૫ ગુણ)	10 ગુણ
	- પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનું એક કૌશલ્ય	5 ગુણ
	- સમગ્ર રમતના	5 ગુણ
		કુલ ૨૦ ગુણ
જૂથ : 2	ખેલકૂદ	કુલ ગુણ : 85
	1. ચાર કસોટીઓ	40 ગુણ
	૨. સ્ટાઈલના	45 ગુણ
	દરેક સ્ટાઈલમાં પરીક્ષાર્થીએ બતાવેલ એક શૈલી	08 ગુણ
	પરીક્ષકે તે શૈલી પર પૂછેલા પ્રશ્નો	07 ગુણ
		કુલ 15 ગુણ
જૂથ : 3	જિમ્નાસ્ટિક અને આસનો	કુલ ગુણ : 80
	1. ફ્લોર એક્સરસાઈઝ	
	પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ દાવ(દરેકના 4 ગુણ)	12 ગુણ
	પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ)	08 ગુણ
		કુલ 20 ગુણ
	૨. સીંગલબાર/ડબલબાર, અનઈવનબાર	
	પરીક્ષકની પસંદગીના બે કૌશલ્યો(દરેકના 6 ગુણ)	12 ગુણ
	પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે કૌશલ્ય(દરેકના 4 ગુણ)	8 ગુણ
		કુલ 20 ગુણ
	3. મલખમ :	
	પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 6 ગુણ)	12 ગુણ
	પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ)	8 ગુણ
		કુલ 20 ગુણ
	4. બેલેન્સીંગ બીમ (બહેનો) :	
	પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 6 ગુણ)	12 ગુણ
	પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 4 ગુણ)	08 ગુણ
		કુલ 20 ગુણ
	5. યોગાસન	12 ગુણ
	પરીક્ષકની પસંદગીના ત્રણ આસનો. દરેકના 4 ગુણ.	08 ગુણ
	પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે આસનો. દરેકના 4 ગુણ.	કુલ 20 ગુણ
જૂથ : 4	કવાયત, કેલેસ્થનિક્સ અને સાધન વ્યાયામ	કુલ ગુણ : 80
	1. ડ્રીલ એન્ડ માર્ચિંગ	
	ડ્રીલ અને માર્ચિંગ	10 ગુણ
	સેરીમોનિયલ પરેડ	10 ગુણ
		કુલ : 20 ગુણ

ડ્રીલ અને માર્ચિંગ પરીક્ષામાં 15 થી ઓછા નહિ અને 30 થી વધુ નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વશક્તિ ઉપરથી કરવું.

2. કેલેસ્થનિક્સ રશિયન પી.ટી. ટેબલ/એથલેટિક્સ પી.ટી. ટેબલ પરીક્ષાર્થીની પસંદગીના બે પી.ટી. ટેબલ (દરેકના 5 ગુણ)	10 ગુણ 10 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
--	----------------------------------

દરેક ટેબલમાં ઓછામાં ઓછી 10 કસરતો હોવી જોઈએ. આ પરીક્ષા 10 થી ઓછા નહિ અને 18 થી વધારે નહિ તેટલી સંખ્યામાં સમૂહમાં પરીક્ષાર્થી નેતાના નેતૃત્વ નીચે લેવામાં આવશે. નેતાનું મૂલ્યાંકન તેની નેતૃત્વ શક્તિ ઉપરથી કરવું.

3. ઘાટી લેજમ પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ દરેકના 4 ગુણ પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલલત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
4 લાઠી : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ દરેકના 4 ગુણ પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ સમૂહમાં મિલલત	08 ગુણ 04 ગુણ 08 ગુણ કુલ : 20 ગુણ
જૂથ : 5 તાલગતિ, લડત અને વિકાસ કસરતો	કુલ ગુણ : 75
1. રાસ/ લોકનૃત્ય (ભાઈઓ) : 12 થી 20 પરીક્ષાર્થીની ટુકડીમાં આ પ્રવૃત્તિઓ રજૂ કરવાની રહેશે.	20 ગુણ
2. (બહેનો) : રાસ/ગરબો	કુલ : 20 ગુણ
3. કુસ્તી (ભાઈઓ) : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ(દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
4. જૂડો : પરીક્ષકની પસંદગીના બે દાવ (દરેકના 3 ગુણ) પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	06 ગુણ 04 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
5. સૂર્યનમસ્કાર (બહેનો) : સતત 20 સૂર્યનમસ્કાર સુયોગ્ય સ્થિતિ, ગતિ તથા સાતત્ય (ઓછામાં ઓછા 16 સૂર્યનમસ્કાર કરનારને પ્રમાણમાં ગુણ આપવા)	10 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
6. ઉચક-નીચક (ભાઈઓ) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું	10 ગુણ

	7. શયનોત્થાન (બહેનો) : જંતરી પ્રમાણે ગુણાંકન કરવું.	10 ગુણ
	8. જમૈયા (બહેનો) પરીક્ષકની પસંદગીનો એક દાવ પરીક્ષાર્થીની પસંદગીનો એક દાવ લડત	05 ગુણ 05 ગુણ 05 ગુણ કુલ : 15 ગુણ
	9. સતત દંડ (ભાઈઓ) : સતત 45 દંડ (ઓછામાં ઓછા 30 દંડ થવા જોઈએ)	15 ગુણ

સીપીએડ અભ્યાસક્રમ સુધારણાના સહયોગીઓ

પરિશિષ્ટ-4

ક્રમ	નામ અને હોદ્દો	સંસ્થાનું નામ
૧.	શ્રી પી.એમ. તાવિયાડ, રીડર, કોર કમિટી,	જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગર
૨.	શ્રી આઈ. વી. પટેલ, રીસર્ચ એસોસિએટ	જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગર
૩.	શ્રી આઈ.ડી.વોરા, રીસર્ચ એસોસિએટ	જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગર
૪.	શ્રી તરૂલતાબેન એમ.અમીન, પ્રિન્સિપાલ તથા કોર કમિટિના સભ્ય	શ્રીમતિ માણેકબા વ્યાયામ વિદ્યાભવન,અડાલજ, તા. જિ.ગાંધીનગર
૫.	શ્રી એચ.જે. સેરસિયા, પ્રિન્સિપાલ	શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય,પીપળજ, તા. જિ. ગાંધીનગર
૬.	શ્રી પ્રહલાદભાઈ એચ. પટેલ, પ્રિન્સિપાલ	શ્રી શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય,મુ. રણછોડપુરા, તા. વિજાપુર, જિ. મહેસાણા
૭.	શ્રી દક્ષાબેન બી. દેસાઈ,અધ્યાપક	શ્રીમતિ માણેકબા વ્યાયામ વિદ્યાભવન, અડાલજ, તા. જિ.ગાંધીનગર
૮.	શ્રી અંબાલાલ કે. પટેલ,અધ્યાપક	સુવિધા વ્યાયામ મહાવિદ્યાલય,મુ. હેડુવા (રાજગર),તા.જિ. મહેસાણા
૯.	શ્રી જગદિશભાઈ .કે. ભુત,અધ્યાપક	શેઠશ્રી સી.એન. વ્યાયામ વિદ્યાભવન,આંબાવાડી, અમદાવાદ.
૧૦.	શ્રી રામાભાઈ એસ. પટેલ, અધ્યાપક	શ્રીમતિ માણેકબા વ્યાયામ વિદ્યાભવન,અડાલજ, તા. જિ.ગાંધીનગર
૧૧.	શ્રી જે.સી.વાંસદિયા, વ્યાખ્યાતા તથા કોર કમિટિ	જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન,ભરૂચ
૧૨.	શ્રી કનુભાઈ એચ.દવે અધ્યાપક	શ્રી સ્વામી નારાયણ શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, ભિલાડ, જિ. વલસાડ
૧૩.	ડૉ.જી.ટી.સરવૈયા તજજ્ઞશ્રી તથા કોર કમિટિના સભ્યશ્રી.	નિવૃત્ત જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી.
૧૪.	શ્રી કરણસિંહ આર. ગોહિલ, કોર કમિટિના સભ્ય	નિવૃત્ત પ્રિન્સિપાલ,સીપીએડ કોલેજ,રાજપીપળા
૧૫.	શ્રી આર.ડી. પરમાર, રીસર્ચ એસોસિએટ	જીસીઈઆરટી, ગાંધીનગર.
૧૬.	શ્રી વિજયભાઈ એસ. પટેલ, રીસર્ચ એસોસિએટ	જીસીઈઆરટી, ગાંધીનગર.
૧૭.	શ્રી ભૌમિકભાઈ ત્રિવેદી, રીસર્ચ એસોસિએટ	જીસીઈઆરટી, ગાંધીનગર.
૧૮.	શ્રી સંજયભાઈ ત્રિવેદી, રીસર્ચ એસોસિએટ	જીસીઈઆરટી, ગાંધીનગર.
૧૯.	શ્રી આર.ડી.માધડ, લેકચરર	ડાયેટ , ગાંધીનગર
૨૦.	શ્રી નિલેશ આર. ચાપાનેરી, લેકચરર	ડાયેટ, અમરેલી
૨૧.	શ્રી એમ.જી.શેખ, લેકચરર	ડાયેટ, અમદાવાદ (ગ્રામ્ય)
૨૨.	શ્રી ભોજક જૈનીબેન, ટેકનીશીયન	ડાયેટ, મહેસાણા
૨૩.	શ્રી રશિમકાબેન મોદી, લેકચરર	ડાયેટ, પાટણ
૨૪.	શ્રી અવિનાશ એચ. ભટ્ટ, અધ્યાપક	શ્રી સ્વામી નારાયણ શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, ભિલાડ, જિ. વલસાડ
૨૫.	શ્રી પંકજકુમાર વસાવા	શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય પીપળજ, તા.અને જિ. ગાંધીનગર
૨૬.	શ્રી હર્ષદભાઈ ચૌધરી, ટેકનીશીયન (કમ્પ્યુટર સહયોગ)	ડાયેટ, રાજપીપળા